

ДИМИТРОВСКИ КОМУНИСТИЧЕСКИ МЛАДЕЖКИ СЪЮЗ

БЛИЖНИ КОМИТЕТ-БЯЛА

К 329/Ш 58

1200000867782

60 ГОДИНИ
КОМСОМОЛСКА
ОРГАНИЗАЦИЯ

$$k \frac{329}{1150}$$

60 ГОДИНИ
КОМСОМОЛСКА
ОРГАНИЗАЦИЯ
БЯЛА

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000867782

декември, 1982 год.

К 1982
291

К 231.1

С благодарност и признателност посвещаваме
на всички бивши и настоящи дейци на Беленската
комсомолска организация по случай нейния 60-го
дишен юбилей!

ОбК на ДКМС — Бяла

БЪДЕЩЕТО Е ЗА ХОРА МИСЛЕЩИ, ЗНАЕЩИ И МОЖЕЩИ

ДИМО БОНЕВ,

първи секретар на ОбК на БКП в Бяла

По щастливо съвпадение в годината, в която чествуваме 110-годишнината от рождението на вожда и учителя на българския народ Георги Димитров и 70 години организирано революционно движение в България, в годината, в която се проведе XIV конгрес на ДКМС, младежта на град Бяла празнува свой юбилей — 60 години от създаването на комсомолската организация.

Това е един прекрасен повод за равностетка, повод за изразяване почит и уважение към първите, към всички младежки дейтели, които през тези 60 години с младежкия си жар, благородни амбиции и безпределна вяност на БКП сплотяваха бойния стяг на младежките редици от Беленския район в борбата за новия социалистически строй.

Партийното ръководство на Димитровския Комсомол е източник на силата на младежката организация, на нейната боеспособност, инициативност и творческа активност. Затова ОбК на БКП полага големи грижи и внимание за младежта и Комсомола от общината,

за социалната реализация на младежите, за приемане на най-достойните от тях в редиците на славната БКП и изпращането им с партийно поръчение на работа в ръководните комсомолски органи.

Изграденият Координационен съвет към бюрото на ОбК за работа с младежта и Комсомола активно съдейства за навременно решаване на всички въпроси, свързани с организационното, с политическото укрепване на комсомолските дружества и комитети, за изграждане на материално-техническата база за развитие на творческите способности на младежта, за активна спортно-туристическа дейност и пълноценно осмисляне на свободното време.

Общинската партийна организация с повишено внимание се отнася към всички задачи, отнасящи се за младежта и насочва политическата и организаторската си работа към нейната многостранна и ефективна социална реализация, за внасяне на прелом в подхода на държавните, стопанските и обществените органи и организации към работата им с младото поколение.

Основната социално-икономическа задача на осмата петилетка, определена ясно и категорично от XII конгрес на БКП за повсеместна интензификация на народното стопанство, бе доразвита и конкретизирана от XIV конгрес на ДКМС, който определи основните направления на комсомолската дейност. Обявеният преглед „На класата — достойни синове“ прерасна в движение и постави началото на инициативата „Научно-техническият прогрес и челният опит — територия на младежкото дръзновение“.

Сега, когато чествуваме 60-годишния юбилей на комсомолската организация в Бяла, можем смело да заявим, че ние се гордеем с нашата младеж.

Димитровският Комсомол с делата си показва, че бъдещето на нашата социалистическа родина е в ръцете на хора мислещи, знаещи и можещи, които с жизнерадост и дръзновение ще поемат факела на дедите и бащите по пътя към комунизма.

ЧЕСТИТ ПРАЗНИК, МЛАДИ ПРИЯТЕЛИ!

ПРОГРАМА

НА ТЪРЖЕСТВЕНИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ, ПОСВЕТЕНИ НА 60-ГОДИШНИНАТА НА КОМСОМОЛСКАТА ОРГАНИЗАЦИЯ В БЯЛА, КОИТО ЩЕ СЕ ПРОВЕДАТ ОТ 24.XI. до 3.XII.1982 ГОДИНА

24. XI. (сряда) 1982 год.

16.30ч Среца на средношколците от ЕСПУ „П. Волов“ — първенци в учението с ремсови дейтели.

26. XI. (петък) 1982 год.

16.30 ч. Среца на средношколците от СПТУМ с ремсови дейтели.

29 .XI. (понеделник) 1982 год.

17.00 ч. В дискозалата на Младежкия дом откриване на фотоизложба, посветена на живота и дейността на Беленската комсомолска организация.

29. XI. (понеделник) 1982 год.

17.30 ч шах-турнир в залата за шах в Младежкия дом.

30. XI. (вторник) 1982 год.

17.00 ч. шах-турнир в залата за шах в Младежкия дом.

1.XII (сряда) 1982 год.

14.00 ч. поход до Беленската гора.

2. XII. (четвъртък) 1982 год.

16.30 ч. в Димитровската зала на Младежкия дом. Среца на комсомолците-първенци в труда от завод „Латекс“ и ОП „Печатни платки“ със стари ремсови дейтели.

3.XII. (петък) 1982 год.

14.00 ч. провеждане на явки:

„Трите пламъка“ — в дискозалата на Младежкия дом

„На класата — достойни синове“ — Младежкия дом

„Мислещи, знаещи, можещи“ — във ф-ка „П. Волов“

15.30 ч. Митинг и откриване на паметна плоча в ЕСПУ „П. Волов“

16.30 ч. Откриване фотоизложба във фойето на читалище „Трудолюбец“.

17.00 ч. Тържествен пленум, посветен на 60-годишнината на комсомолската организация в гр. Бяла

18.00 ч. Тържествен концерт

19.00 ч. Среца на ветераните

ВСЯКО ВРЕМЕ РАЖДА СВОИТЕ ГЕРОИ

срещи на ученици с ветерани на движението

Сред единадесетокласниците на училището са първият секретар на ОПК Димо Бонев и председателят на Координационния съвет за работа с младежта Крум Тюркеджиев. Кратък е разказът им за революционната им младост. После спомените ги връщат в победната 1944 год. и прекрачват дните на мирното социалистическо строителство.

Веднага след това въпросите на единадесетокласниците заваляват: „Кой е най-важният момент от живота ви?“, „Би ли се справила днешната младеж със ситуацията преди 9.IX?“, „Кои качества цените най-много у човека?“, „Вярвате

ли на младите?“ и др. Средношколците слушат внимателно, но времето определено за разговора с активните общественици привършва. Отнасят със себе си по бащински топлине слова на др. Крум Тюркеджиев: „Работете за бъдещето, на което също са нужни герои. То е пред вас. Бих искал да ви срещам винаги с честни очи“.

Анжелина ХРИСТОВА
ЕСПУ „Панайот Волов“

Започва срещата на възпитаниците на СПТУМ с Ради Йорданов — активен борец против фашизма и капитализма и Младен Ташков — председател на ИК на

Среща-разговор на тема: „Всяко време ражда своите герои“. Другарите Димо Бонев — първи секретар на ОПК и Крум Тюркеджиев — председател на Координационния съвет за работа с младежта и Комсомол сред учениците от XI класове на ЕСПУ „П. Волов“.

ОбНС, бивш комсомолски работник. Много са проблемите, които интересват средношколците. Те засягат изминалия от младежкото движение път, перспективите за развитието на нашия край, пълноценната трудова реализация на младите хора и други.

Снежана ТАНЕВА
СПТУ по машиностроене

В Димитровската стая сред представителите на трудовата мла

деж започва оживен разговор за героизма в миналото и сега. Авторитетно звучат изпитаните в борбата и проведени в живота разсъждения на първия секретар на ОПК Димо Бонев и председателя на Координационния съвет за работа с младежта Крум Тюркеджиев.

Величка ПАНАЙОТОВА
Младежки дом

ТРУДОВОТО ЕЖЕДНЕВИЕ НА БЕЛЕНСКАТА МЛАДЕЖ В ДНИТЕ ПРЕД ЮБИЛЕЯ

Научно-техническият прогрес — територия на младежта

В съответствие с приетата на XIV конгрес на ДКМС инициатива „НТП и челният опит — територия на младежкото дръзновение“, в завод „Латекс“ комсомолците обединиха и насочиха усилията си за овладяването на прогресивните постижения на комплексната автоматизация и механизация. Това на мира приложение във всеобхватната модернизация и реконструкция на основните производствени фондове на завода. В периода от началото на април до края на ноември всеки комсомолец дава своя доброволен труд в помощ на строителните бригади.

В състава на цеха за изделия от разпенен латекс 40% от работниците са комсомолци, а основната поточна линия на цеха се обслужва напълно от младежка бригада.

В завода се извършва реконструкция и модернизация на цеха за потопателни латексови изделия. Производствените процеси се автоматизират и механизират, за да се увеличи производителността на труда от 5 — 8 пъти и да се освободи работника от тежкия физически труд. Голям дял в тази реконструкция и модернизация имат комсомолците.

Учреденият клуб за ТНТМ все по-пълно свързва работата си с изискванията на стратегическите задачи на завода. Насочва комсомолците към разработването на конкретни теми свързани с реконструкцията и модернизацията.

Любка КОЛЕВА
секретар на ЗК на ДКМС
в завод „Латекс“

Комсомолците от завод „Латекс“ с успех овладяват автоматизираните системи на управление на технологичните процеси.

Младежкият трудов колектив с ръководител Михаил Йорданов от Завода за печатни платки.

На повика на партията — с реални дела

В подетата национална инициатива за всемладежки ударен ден в помощ на републиката на младостта Странджа—Сакар на 9 октомври 185 младежи и девойки от ОП „Печатни платки“ дадоха своя реален принос за изпълнение Постановлението на ЦК на БКП и МС за ускорено социално-икономическо развитие на селищните системи от IV и V функционален тип от граничните райони и от Странджанско—Сакарския край. В този ден за фонда на Републиката на младостта бяха внесени 931.86 лв.

Във връзка с ускореното изграждане на новия завод за печатни платки на 4 октомври, неза-

висимо от неблагоприятното време, младежите и девойките от завода в извън работно време изкопаха канал с дължина 400 м за полагане на силов кабел за електрическа инсталация.

Тези трудови инициативи бяха посрещнати със задоволство от партийното и стопанското ръководство. Желанието и ентузиазма, с които работеха младите хора, доказаха ярко тяхната повишена социално-икономическа и обществено-политическа култура, готовността им с дела да откликват на идеите на Партията и Комсомола.

Величка ПАНАЙОТОВА
секретар на ЗК на ДКМС в
ОП „Печатни платки“ — Бяла

Приносът на младите механизатори

Напрегнато е ежедневието на младежите от комсомолското дружество в с. Копривец, но „най-горещо“ е на полето при младите механизатори, които са на предна линия в битката за прибиране на селскостопанската продукция. Техният принос за успехите на производствения участък е значителен и не случайно клоновото стопанство заема второ място в окръга по добив на пшеница и ечемик. С това постижението са свързани имената на комсомолците механизатори.

През месец май комсомолското

дружество в Копривец бе домакин на срещата на младите механизатори — първенци в селското стопанство от Беленската селищна система. Освен обмяната на полжителния опит в работата, на тази среща се решиха и редица проблеми, които вълнуваха младите селскостопански работници. И не може да има никакво съмнение, че и в бъдеще младите механизатори от Копривец ще бъдат сред челниците в борбата за високи добиви.

Колю КОЛЕВ
секретар на СК на ДКМС

В чест на юбилея приключиха годината

В резултат на успешното прилагане на новия икономически механизъм в условията на бригадната организация на труда комсомолците от дружество „П. Волов“ при-

цех 4 на МЗ „Модул“ в Бяла изпълниха годишния си план на 10 ноември. Техният успех е подплатен от ежедневен упорит труд, висока съзнателност, чувство за отго-

ворност и не на последно място — търсене на нови решения в производствения процес. Именно в това търсене възникна и рационализаторското предложение на комсомолците с бригадир Йордан Ташков за машинно извършване на операциите „сечене“ и „огъване“ на тел.

Разбира се, това е само един от пътищата за повишаване производителността на труда. А да търси най-рационалното решение при всяка производствена операция, да воюва за високо качество на продукцията не е ново за този трудов колектив. Но той откри нова посока — квалификацията. „Всички до един от бригадата повишиха тази година разряда си — изтъкна организаторът по производството Илко Пачалнев. — Тъкмо това дове

де до ежедневното изпълнение на трудовите норми средно 120%. Произведената от тях продукция се приема 100% от органите на ОТКК при първо представяне. Досега не е постъпила нито една рекламация, не е допуснат никакъв брак“.

И макар че младежите от бригадата работят прилежно, упорито, заразяващ е примерът на ударниците Христо Христов, Ружди Рамаданов, Велико Георгиев и други, които увличат останалите по пътя към успехите. Така ентузиазираният колектив успя да предаде на държавата продукция за 1389 х.лв и да икономиса материали на стойност 2000 лв. А до края на годината ще произведе за 80 х. лв над годинната си планова задача.

Росица КОВАЧЕВА

Туристически поход

В чест на 60-годишнината на Комсомолската организация в Бяла комсомолците от съвета по туризъм при завод „Латекс“ тръгнаха на поход. Водени от Георги Георгиев, те избраха за свой мар-

шрут Боровец, Пампорово и връх Мусала. Пленени от природните хубости на родината, изпълнени с родолюбиви чувства, те покориха рилския първенец.

Йорданка ЛИЦОВА

Състезания по шахмат

По инициатива на Младежкия дом и съдийската комисия по шахмат при физкултурното дружество „Бяла“ се проведе турнир по шахмат между представители на заводски и комсомолски организации в гра-

да. В него участваха 30 шахматисти. Крайното класиране оглавиха Йосиф Георгиев, Митко Благоев и Милан Борисов.

Николина ХРИСТОВА

По стъпките на борбата

Четиринадесетият конгрес на ДКМС вля нов тонус в многобагрената палитра на комсомолския ни

живот. Наред с повишеното трудово участие в изпълнението на плановите задачи пред ОП „Печатни

платки“, младежите и девойките разгърнаха богата спортно-туристическа дейност. Вълнуваща бе инициативата да се осъществи туристически поход по стъпките на Габровско-Севлиевския партизански отряд, в който взеха участие 30 комсомолци.

В прекрасната местност „Узана“ сгушена в пазвите на Стара планина, прекарахме чудна вечер край огъня в хижа „Партизанска“. Там

решихме да кръстим нашата туристическа група с името „Ястреб“. На следващия ден пристигнахме на Осеникова поляна, положихме цветя пред паметника и землянката, в която е загинал Митко Палаузов. Изнесохме кратка програма в знак на признателност към делото на народните борци.

Елисавета КОЛЕВА

ръководител на младежки трудов колектив в ОП „Печатни платки“

Пионерска щафета „90 години партиен печат“

РЕВОЛЮЦИОННИ ЯВКИ

Трите пламъка

На революционната явка „Трите пламъка“ се срещнаха представители от три поколения — пионери, комсомолци и ветерани на младежкото революционно движение.

За първите стъпки на пионерската организация след 9 септември 1944 г. разказаха първите ръководители на ДПО „Септемврийче“ Иван Коларов, Симеон Балгаджиев и Георги Хаджиначев.

Командирката на Общинския пионерски щаб Камелия Михайло

ва представи трудовия доклад на пионерите.

За своя дял в движението „На класата — достойни синове“ разказаха пионерите от дружина „Стоян и Христо Терзиеви“ от П. Косово.

Накрая, Тодор Лицов, председател на ОбС на ДПО и председател на ОбС на БПС, пожела на участниците в явката творчески успехи в Димитровската проверка и доклада-обещание на пионерите, участници в срещата „Ковачевци-82“.

Грозданка ИОРДАНОВА

Революционна явка „Трите пламъка“

На класата — достойни синове

В Димитровската стая на Младежкия дом комсомолците от Общинската комсомолска организация имаха среща с ветераните на младежкото движение Георги Славчев — един от основателите на ремсова група в Бяла и Васил Василев, Димо Бонев — първи секретар на ОПК, бивши комсомолски работници.

Величка Панайотова — секретар на комсомолската организация в ОП „Печатни платки“, увери при събеседниците, че днес комсомолците са верни продължители на делото на първосъздателите и ще строи-

телният ритъм на социалистическото съзидание съкращава сега техните нощи. За поколенията на първите, отдали младост и живот на бъдещето говори Георги Славчев. Със затрогващ тон др. Бонев започна откровен разговор за дълга на всеки комсомолец в нашето задъхано време. П. Ковачев — директор на ЕСПУ „П. Волов“, разказа за ролята на новото ЕСПУ в подготовката на учениците за производствена дейност, за правилното им насочване и пълноценна реализация в труда.

Величка ДИМИТРОВА

Мислещи, знаещи, можещи

В просветната зала на ф-ка „П. Волов“ дойдоха ръководители на предприятията, дейтели на младежкото революционно движение, наставници и най-добри в професията, млади работници.

Разказът на Васил Петков — герой на социалистическия труд, активен борец против фашизма и капитализма, зам. председател на ИК на ОНС — Русе, бе кратко пътуване назад, в спомена, в годините на революционната борба и участието на младите в социалистическото строителство. Наставничката от ф-ка „Янтра“ Ангелина Халачева разказа как посрещат новите ра-

ботнички в предприятието, а Никодим Трифонов — директор на завод „Латекс“, запозна присъстващите с условията, създадени в завода за правилната трудова реализация на младежта. Председателката на клуба за ТНТМ в завод „Латекс“ Руска Димитрова посочи участието на комсомолците в движението „Научно-техническият прогрес — територия на младежкото дръзновение“, а Александра Минкова — секретар на комсомолската организация във ф-ка „П. Волов“, говори за комсомолския дял в движението „Младежка гаранция“.

Любка ГЕОРГИЕВА

Революционна явка „Мислещи, знаещи, можещи“.

Част от участниците в революционна явка

На основателите с признателност

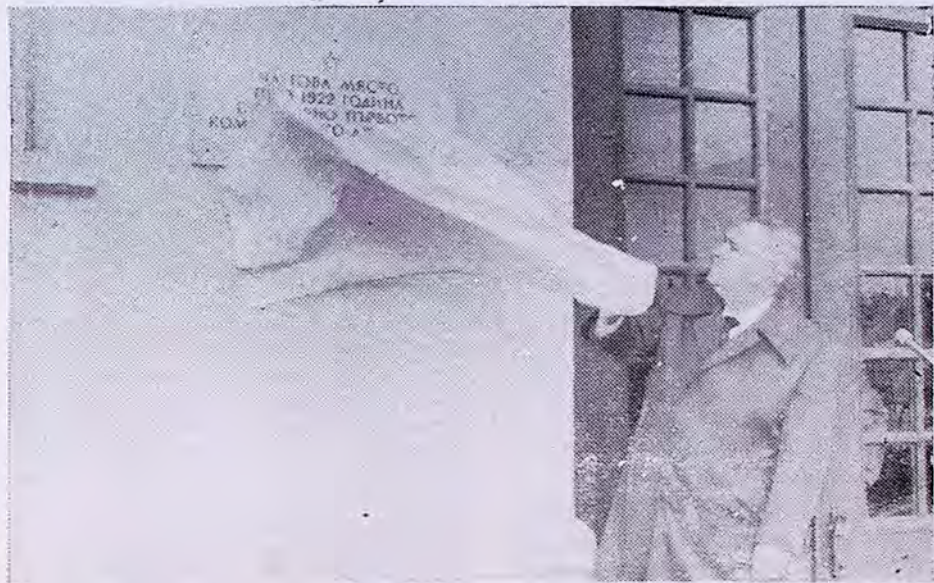
11.30 ч. Към сградата на ЕСПУ „П. Волев“, където преди 60 години са положени основите на комсомолската организация Бяла, прибирават участниците в революционните явки. В двора на училището ги посрещат стройните редици на неговите възпитаници. Знамена се вейат, революционни маршове огласяят въздуха...

Първият секретар на Общинският комитет на ДКМС Бяла Пенка Харалампиева откри тържествения митинг, посветен на пълнолетието на организацията. Генчо Коларов — член на бюрото на ОК на БКП и председател на ОК на Оте-

чествения фронт, откриза паметната плоча, поставена от признателните потомци, с думите: „Революциите се подготвят от идеалисти, а се извършват от безстрашни смелчаци. А ония, които поставиха основите на младежкия комунистически съюз тук, в Беленската гимназия през 1922 година, направиха много. Те запалиха факела на революционната борба и с делата си станаха пример за поколенията!“

Един след друг лягат букетите от алени карамфили пред паметния знак.

Йорданка ЗАБУНОВА

Откриване паметна плоча на сградата на ЕСПУ „П. Волев“ на първото комсомолско дружество през 1922 год.

Почетен караул на паметната плоча

ТЪРЖЕСТВЕН ПЛЕНУМ

Деловият президиум на тържествения пленум

3 декември 1982 година. Месеци след тържествата в Русе, посветени на 70 години младежко революционно движение, комсомолската организация в Бяла чествува 60-годишнината от своето създаване. Редом с представителите на трудовата и учащата се младеж, с младите учители, лекари, инженери, тук дойдоха ветераните, онези, които понесоха революционния огън на борбата, за да го предадат с пламъка на сърцата си на потомците. Те се събраха заедно да почувствуват силата и мощта на своя младежки съюз, преминал под аления стяг на партията, горчилото на класовите битки на въоръжената борба за нов, свободен ден, на строителната опора на социалистическа България.

В този празничен ден всеобщо

е желанието да приветствуваме младата смяна на Бяла с думите на др. Т. Живков: „Наша радост, наша грижа, наша обич, наша надежда, ние искаме във всичко и навсякъде да бъдете по-добри от нас, да виждате по-далече, да лети те по-високо, искаме да видим във вас нашите осъществени в плът и кръв мечти за човека и човешкото щастие“.

Гости на тържествения пленум на Общинската комсомолска организация са другарите: Тодорка Григорова — секретар на ОК на БКП, Генчо Коларов — председател на ОК на ОФ, Васил Петков — герой на социалистическия труд, зам. председател на ОНС, Владимир Колев — I секретар на ОК на

ДКМС, Петър Христов — зав. отдел на ОК на БКП, Васил Кенарев — секретар на ОС на БПС, Венцеслав Калчев, Йордан Йорданов и Екатерина Ганева — секретари на ОК на ДКМС.

Тук са първият секретар на ОПК Димо Бонев и председателят на ИК на ОБНС Младен Ташков, ветераните — основатели на комсомолското дружество в Беленската гимназия през 1922 година Георги Славчев, д-р Васил Василев, Цанко Димов, бивши ремсови дейтели, ръководители на обществени организации в общината.

Пленумът откри и ръководи секретарят на ОБК на ДКМС Маргарита Каменова.

Доклад „60 години комсомолска организация в Бяла“ изнесе първият секретар на Общинския комитет на ДКМС Пенка Харалам пиева. Проследявайки пътя на първите ентузиастки, които решили да ознаменуват рождения ден на Ленин през 1922 година с учредяването на свое младежко дружество, тя премина по пътеките на борбата, в която останаха вечно млади Стоян и Христо Терзиеви, Кина Василева (Бойка), Андрей Йорданов, Ангел Ангелов. Вдъхновени от делата на бригадирите-строители на нова България, записали славни страници по националните строителни обекти, днешните младежки и девойки с младежка дързост атакуват петилетките за изграждането на развитото социалистическо общество. Високи трудови победи постигат младите машиностроители от МЗ „Модул“, химниците от завод

Секретарката на ОК на БКП Тодорка Григорова поднася сърдечно приветствие

„Латекс“, електронците от ОП „Печатни платки“, механизаторите от АПК „Янтра“.

Представителна пионерска група с фанфари и барабани прекъсва тържествения пленум, за да поздравят своите батковци и какви с празника.

От името на бюрото на ОК на БКП, окръжната партийна организация и цялата общественост на Русенски окръг топло приветствие поднесе д-р Тодорка Григорова. Тя подчерта, че работническо Русе, „тази Бузлуджа на българския Комсомол, Орлово гнездо на революционното движение“, както го нарече д-р Т. Живков, е оказало революционизиращо влияние на целия Русенски край. Имат осно

вание да се гордеят младите хора на Бяла, че са достойни наследници на славни традиции, верни на делото и иденте на партията — ръководителка.

В приветствието си др. Димо Бонев пожела на днешната младеж никога да не узнае ужасите на войната, нищетата и мизерията, глада и недоимъка. Нека тя влага своя труд, да се учи и расте под мирно и щастливо небе.

Поздравителни адреси към юбиляра поднесоха от името на ОК на ДКМС — Венцеслав Калчев, от ИК на ОБНС — Младен Ташков, от ОБК на ОФ — Божидара Ивано

ва, от ОБС на БПС — Тодор Личов, от клон „Бойка“, от завод „Мо дул“, от ф-ка „Янтра“, завод „Латекс“.

Инж. Борис Пачалиев прочете решението на бюрото на Общинския комитет на ДКМС за награждаване на ветерани и активисти на младежкото движение с почетната значка „За активна общественно-политическа дейност сред младежта“

Присъстващите на пленума изпратиха поздравителни телеграми до ЦК на БКП и ЦК на ДКМС.

Изнесена бе богата концертна програма.

Участници в тържествения пленум.

60 ГОДИНИ КОМСОМОЛСКА ОРГАНИЗАЦИЯ В ГРАД БЯЛА

ДОКЛАД, ИЗНЕСЕН НА ТЪР-
ЖЕСТВЕНИЯ ПЛЕНУМ ОТ ПЪР-
ВИЯ СЕКРЕТАР НА ОБК НА
ДКМС ПЕНКА ХАРАЛАМПИЕВА

Скъпи гости,
скъпи ветерани на революционното
младежко движение,
другарки и другари,
комсомолци и пионери,

Историята е паметта на народи-
те. В нея има много събития, дати,
мили и незабравими образи, които
пламтят като ярко съзвездие. И
никакви гръмотевници, бури и изпи-
тания не бяха в състояние да по-
мрачат тяхната светлина в народ-
ното съзнание. По тлаки и седян-
ки, по сборове и край домашното
огнище, те се предаваха от стари
на млади. За тях песни се пееха,
стихове се пишеха и така от уста
на уста, от година на година, от
век на век, се предаваха от поколе-
ние на поколение, за да се запазят
до днес. Няма честно българско
сърце, което да не е изпълнено с
трепетно съзнание, със законно
чувство на патриотична и интерна-
ционална гордост, че нашето мило
отечество — тази земя като човеш-
ка длан, в която се случил не един
вражи ятаган, която е скътала в
своята гръд безброй верни чада,
встъпил в своето 14-то столетие.

Дали защото още от 681 година,

когато прабългарите, водени от Ас-
парух, стъпиха на тази земя и за-
почнаха битки за нейното отстоява-
не, или затова, че многолетно сме
били под чуждо робство, или за то-
ва, защото нашите прадеди, деди,
бащи и майки са я отвоювали с ад-
ски мъки, с много кръв и непрежа-
лими сълзи по скъпите жертви, но
за нас думите национална свобода
и човешко щастие имат особен
смисъл и съдържание. Още когато
Симеон пишеше развълнуван книга-
та на своя Златен век, някъде в
глухите недра на простия народ се
раждаше вдъхновен еретик — поп
Богомил, чията дързост щеше да
зарази монаси и орачи, да проник-
не в Европа, за да превърща името
българин в синоним на неукротим
бунтар против догмата и подтисни-
чеството. В името на тези думи
Чавдар войвода стана страшилище
за чорбаджии и турци, Петлешков
изгоря на кладата като богомили-
те, Левски увисна на бесилото със
страшна сила, Балканът отново за-
плахайдушка песен.

В името на мира и свободата ве-
ликият син на България Георги
Димитров с цялата си мощ застана

като щит, очи в очи срещу фашисткия звяр.

Другарки и другари,

Днес, от пиедестала на своето време, ние отново отправяме своята голяма синовна благодарност, дълбока признателност, почит и уважение към шепата ентусиасти, които начело с Димитър Благоев положили на историческия връх Бузлуджа гранитните основи на нашата Българска комунистическа партия. Дали защото партията беше създадена там, където орлите виеха своите гнезда, там, където гранитът беше споен в земята с кръвта на четниците на Хаджи Димитър и Стефан Караджа, но тя отстоя на всички бури. Алените макове, засяти от нея, буйно растат в благодатната българска почва. Гласът на Партията завладя ума и сърцата на българите и те тръгнаха след нея на живот и смърт.

Изминаха 7 десетилетия от ония паметни дни — 17 и 18 август 1912 година, когато в гр. Русе, градът, свързан с много славни страници в борбата на българския народ, четирнадесетте млади етусасти, представители на 10 работнически младежки дружества от страната, приеха решение с историческо значение. В скромния дом на ул. „Христо Ботев“ № 9 бе учредена първата младежка марксистическа организация в България — Съюзът на работническата социалдемократическа младеж.

През тези 70 години от своето съществуване младежката организация вървя през огъня на класовите битки, води младежта по манифестации и стачки, обгоря във Владайските бунтове, встъпи в огъня на Септември 1923 година, изпита гордостта от извисяванията и болката от погрома. Ала никога не изгуби вярата в победата. Тази вяра крепеше борците по зандани и концлагери, в партизанските битки. Не жалеши своята младост, смелите до безумие, оставили мило и

драго, се борила срещу враговете до последния си дъх.

В този ден ние се връщаме към миговете, когато в ръцете си поехме червената комсомолска книжка, за да осмислим извървения път, за да сверим посоката на сърцето си с паметния бяг на времето. За това нямаме право да пропуснем нищо от живота на нашата вечно млада организация — Комсомолската.

Пътят на първите е винаги тежък и трънлив. Но заедно с това е път славен, завиден, съдбовен. Делото на партията стана кръвно дело на младежта. Паметна е за младото поколение на Бяла 1922 година, в която бе запалена искрата на революцията и сред младежта. Днес тя горят като факел, осветляващ 6-десетилетния път на младежко ние комунистическо движение. Младите хора и всички поколения, възпитани от Димитровския Комсомол, с чувство на дълбока признателност и възхищение свеждат своите знамена в поклон пред първите. Пред ония, които създадоха нашата комсомолска организация: Кирил Йорданов Попов, Георги Невев Славчев, Стефан Панайотов, Георги Станчев, Цанко Димов, Илия Петков Бояджиев, Васил Тодоров Василев, Стоян Панайотов Топалов.

През този 60-годишен път, в годините на капитализма, в годините на легална и нелегална борба, в годините на социалистическото строителство, Беленската комсомолска организация е записала светли страници в своята история. Още в края на миналия век в Бяла се пропагандират социалистическите идеи. В първите стъпки на социалистическото движение в града, под развялото червено знаме на партията се нарежда прогресивната младеж.

Тежките условия на живот от една страна, и могъщото влияние на Великата Октомврийска социали-

стическа революция от друга страна, предизвикват революционен подем сред трудовите маси. Благоприятно, решаващо условие за ленинизацията на младежкия съюз е обстоятелството, че този процес се извършва под ръководството на партията и протича едновременно с нейното утвърждаване като комунистическа партия от ленински тип.

Голяма роля за сплотяване на прогресивната учаща се младеж изиграва дейността на тогавашния гимназиален учител Тодор Касабов и младия адвокат Александър Пенев. Комсомолската организация в Бяла бързо увеличава членовите си. Съществена страна на нейната дейност става марксистко-ленинската просвета, организирането на излети, събрания, гимнастически спортни състезания, работа в туристическите и въздържателните дружества.

Израз на обич към съветския народ е акцията за събиране на помощи за пострадалите в Поволжието през 1922 година. В нея активно участвуват както партийната, така и комсомолската организация. През пролетта на същата година младежта се включва изцяло в партийната акция за изгонване на Врангеловите войски от България.

Изпълнявайки решенията на IV-я конгрес на Българския комунистически младежки съюз, Беленската комсомолска организация установява връзка с младежите от селата и разпростира дейността си в цялата Беленска околия. При осъществяването на своята работа младежката организация в гимназията поддържа връзка с младежкия земеделски съюз чрез учениците-гимназисти Борис Стоянов, Няголов и Стоян Хялачев.

Превратът от 9-ти юни 1923 година е сигнал и за младежките дейци от Беленската комсомолска организация, че фашизмът е в настъпление, сигнал за сплотяване на младежите редици, сигнал за водене

на упорита борба с фашистките узурпатори.

Извършените арести на партийни и комсомолски ръководители не спират борбата. Със съдействието на окръжната комсомолска организация в Русе в Бяла е организиран антифашистки комитет, а в края на ноември 1923 година е възстановен околийският комитет на комсомола. Младежта е рамо до рамо с комунистите при провеждането на политически акции.

По препоръка на ЦК на ДКМС в Русенско е подета масова кампания за защита на жертвите на фашисткия терор. С помощта на околийския комитет на Комсомола е изграден помощен комитет, който пише и разпространява лозунги, издава бюлетин, осведомява беленската общественост за положението на политическите затворници, за международното и вътрешното положение.

За пропагандиране идеите на младежката организация група прогресивни младежи, между които и младият ремсисст Иван Стоянов, подготвят през 1924 година издането на легален младежки вестник. Опитът е неуспешен, поради намеса на полицията.

В условията на жестоки репресии и масов политически терор ДКМС продължава да съществува и работи само в дълбока нелегалност. През пролетта на 1925 година е нанесен тежък удар на революционното движение в Русенско. Под отговорност по Закона за защита на държавата са подведени 131 антифашисти, между които и Георги Недев Славчев. Осъден на смърт чрез обесване и 500 000 лв. глоба, той успява да се укрие от властта и впоследствие да емигрира.

По препоръка на нелегалната партийна организация през 1926 година в Беленската гимназия е организирана стачка с искане да се отстранят 5 учители за грубо дър-

жание с учениците — членове на БКМС. Стачката завършва с успех. Учителите са уволнени, но и ръководителите на БКМС са изключени от училище.

Подложен на жестоко преследване и репресии, БКМС създава през 1928 година като свое легално проявление Работнически младежки съюз. Младежите от ремсовата група в Бяла осъществяват смели явки за свръзка, приемат и разнасят забранена марксистическа литература и материали, укриват нелегални другари.

Пътеките на борбата довеждат в Бяла талантливия младежки организатор, пламенен трибун и комунист Йордан Лютибродски (Евгени). Придружен от Васил Тодоров Василев, със съдействието на Игнат Янков Кючуков и Иван Пенев Келерджиев, в продължение на няколко дни той води агитационна работа сред прогресивната младеж.

Посещението на Лютибродски не остава без последствие. Обогатена с нови идеи, ремсовата група засилва своята дейност.

Летните месеци се превръщат в месеци на агитация и пропаганда. По инициатива на прогресивните младежи — студенти в Бяла, по това време се организира младежка студентска корпорация с ръководител Бонка Топчиева. Ярко израз на е дейността на члена на БОНСС Георги Станчев. Той привлича в борбата Никола Хвърчилков, Тодор Хвърчилков, Крум Тюркеджиев, Димитър Върбанов, Борис Ганчев, Сюлейман Хафъзов. Нелегалните сбирки се провеждат в домовете на отделните членове. На тях се обсъждат информации за международното и вътрешното положение, колективно се четат донесенията от студентите партийни материали, изучава се марксистическа литература, набелязват се мерки за разширяване състава на групата и провеждане на индивидуална дейност. Членовете на нелегалната

младежка организация намират поле за изява в легалните форми. Те са помощници, организатори и участници в изнасяните пиеци на сцената на читалище „Трудолюбие“. Те членуват в юношеския туристически съюз и въздържателно то дружество и увличат след себе си много последователи. Беленската нелегална младежка организация изпраща свои представители на конгреса на ЮТС през 1939 година. Това са Георги Станчев, Крум Тюркеджиев и Димитър Ангелов.

Ако разлистим пожълтелите страници на двуседмичника „Нива“, издаван от Симеон Балтаджиев в Бяла от 1933 до 1943 година, ще се срещнем с революционния зов, призова за борба на писателите Димитър Добрев — редактор на „Светло струй“, на Петър Стъпов, на Георги Станчев, на Иван Коларов, на Станчо Пейков и много други.

По огнените пътища в боя ни за хляб и свобода се калява младостта на революцията.

След юни 1941 година в окръга и страната се води смела борба против немските окупатори, монархофашисткото правителство и фашистките сили. По това време ремсистите в Бяла разобличават грабителския характер на войната, събират топли дрехи, парични помощи и хранителни продукти, които изпращат чрез Тодор Тилкиев в Русе за подпомагане на политзатворниците и изпратените в концлагери комунисти. Ремсистите-ученици полагат усилия за включване на прогресивните младежи в ръководствата на ученическите дружества, за проваляне акциите на фашистките организации в училищата, подпомагат нелегалните комунисти.

По призова на партията през 1941—1944 г. активно участвуват във въоръжената борба младежите от селата Лом черковна (с. Бойка) Дряновец, Копривец, Бистреница, Полско Косово, Пейчиново, Долна

Студена и Босилковци. В този район най-активна антифашистка дейност развива Васил Петков. С негово участие е създадена широка мрежа от ятаци и помагачи на пелегалните.

През 1944 година между селата Павел и Босилковци в неравен бой с фашистката полиция загиват пет партизани. Разкрити и арестувани от полицията са 37 ятаци, от които са разстреляни 10 души.

Всеки ден от историята на Комсомола е подвиг, обвеян от легенди. Всеки ден е оставил в паметта на поколенията, по белокаменните паметници и плочи имена, които парят като огън. Колко са дали имената си на родното село, на пионерски дружини и комсомолски дружества, на училища и бригади, на улици и местности! Лежат в сърцата на хората от родния край имената на Стоян и Христо Терзиеви от с. П. Косово, Кина Василева от с. Бойка, Ангел Ангелов, Андрей Йорданов и Станка Василева от с. Пейчиново, Стефан Игнатов и Никола Пашанков от с. Босилковци.

Тяхната вяра, смазвана от бой, прострелвана, но все по-жива и крепка след всеки погром, се втурва напред и греє с червения цвят на победата, за да ни топли и днес в мирните ни трудови битки.

В зората на Деветосептемврийската победа още на 8 септември 1944 година в Бяла се завършват политзатворниците, между които и освободеният от Сливенския затвор Георги Станчев. Вестта, че е установена отечественофронтowska власт в нашата страна, достига по ефира в Бяла. Рано сутринта на 9-ти септември пръв получава съобщението Пеню Дамянов Тодоров от с. Батишница, който служи във военното поделение в училище „Кирил и Методий“ на Катараето.

Поръчение за завземане на полицейския участък, оръжейния склад и изземване на оръжието е възложено на Жорж Атанасов и Крум

Тюркеджиев. В същото време комунисти и членове на БЗНС уточняват състава на комитета на Отечествения фронт в Бяла.

До обяд на 10 септември пристигат в Бяла другарите Васил Петков, Васил Кенарев, Иван Топчиев и Колю Узунов, с идването на които положението в града е напълно овладяно. Веднага след установяване на властта на Отечествения фронт Георги Станчев е определен за околийски началник. В същото време той е и секретар на околийския комитет на РМС.

Когато победата идва на 9 септември 1944 г. радостта от нея става вдъхновение за нови битки. Започната социална революция е едно продължение на въоръжената. Трудностите при нея не са по-малки. От всички се изисква същата всеотдайност към партийното дело. Под ръководството на партията, организацията на РМС бързо се разраства и масовизира. Ремсистите вземат активно участие в утвърждаването на органите на народната власт. Там са изпратени най-всеотдайните и предани на делото на партията младежи. По онова време се работи денонощно, всеотдайно за партийното и всенародно дело. През този период главните усилия са насочени към създаване на най-благоприятни условия за осъществяване на освободителната мисия на Съветската армия, за проваляне опитите на гражданската опозиция да смути победния ход на социалистическата революция.

Отговаряйки на призива на партията: „Всичко за фронта, всичко за победата“ и „До един в защита на родината“ ремсовата организация в Бяла организира и изпраща доброволци Велико Серафимов Ковачанев, Иван Николов Попов, Йордан Йорданов Асърджиев, Марин Кръстев Нейков, Никола Великов Копчев, Тончо Кръстев Върбанов, Стоян Цанков, Велико Давидов, Стоян Терзиев, Семо Игнатов

и много други.

Освен с участието си в доубиването на фашисткия звяр до неговата бърлога, младежта на Бяла повежда борба и срещу вътрешните врагове. Срещу онези, които се обявяват срещу новата власт, водят борба с опозицията и кулаците. На лични места по огради и стени се пишат лозунги и плакати, повящи към защита на властта на Отечествения фронт.

Всичко това налага обединяване на младежките сили — на ремсистите, земсистите и членовете на другите младежки организации в едно единно цяло.

На 7.V.1946 година в Бяла се състояла младежка конференция с представители почти от всички села, наброяващи над 100 души. Младежта от околния чрез своите представители манифестира своето бойно единство и поема задължението да вземе активно участие в строителството на нова България. Младежта на Бяла избира и свои делегати — Петко Рацов — ССМ, Илия Събев — РМС, Димитър Вълчев — Звено, които ще я представят на I-я конгрес на Българската демократична младеж. Мечтата на младите беленчани е да се изградят мощни фабрики, да светне електрическата лампа във всеки дом, да пеят трактори в полето, но вите училища да се огласят от волен детски смях.

Не жалят сили и енергия младите хора. Със свой принос те участвуват в подетата инициатива: „Труд, труд и пак труд — производителен и обществено полезен труд“.

Идва времето „когато се налива ха основите“, време незабравимо, време на пориви чисти, на устрем и всеотдайност. Младежта беше там, която отговори на повика на партията за обновлението на България и с младежкия жар на първите бригадири извиси един от върховете на младежкия живот. Мла

дежите от Бяла са едни от първите строители на ж. п. линията Самуил — Силистра, на корекцията на р. Лом, на язовир „Георги Димитров“.

Битките се нижат една след друга. България започва да излиза от своята икономическа изостаналост. За селското стопанство кооперирането на земята е основна задача, Беленската младеж превръща пощите в дни. Усилията са насочени към подпомагане преустройството на селското стопанство, към преодоляване колебливостта на средните селяни и извършване прелом в кооперирането на земята.

Полътът на Априлската пролет в работата на партията се почувствува и в нашия роден край. Априлското обновление обогати и разшири дейността, даде възможност да се открие висотата на творческото мислене, да се открият нови и непознати хоризонти. Априлският пленум откри пред младежта началото на най-зрелия, най-висок етап в развитието на младежкия съюз.

Младежта на Бяла посвещава своето творчество, ум и талант на започнатото дело. Чертаят се планове за масовото и участие в прозводството, за издигане нейното културно ниво и политическа съзнателност, за укрепване на комсомолските дружества и активизиране на техните членове.

Целта е: прибирането на реколтата, укрепването на животновъдството и силажирането да станат чисто младежко дело.

Ние никога няма да забравим думите на др. Т. Живков, който през 1961 година се обърна към младежта и трудещите се на Бяла: „Беленчани, ние знаем какво ви вълнува. Искате комини да ви пушат. Бъдете уверени, това ще стане!“

Да, действително, ние искаме да се създават условия за пълноценна реализация на младежта. Днес Бяла гради своето бъдеще. Създава промишленост. Един след друг се

извисяват корпусите на заводите „Модул“, „Латекс“, „Печатни платки“, фабриките „Янтра“ и „П. Волон“. С желание младежите усвояват новите знания, необходими на машиностроителите и химиците, на електронниците.

Младежта се труди, но тя умее да пее, да танцува, да се весели. Голем са грижите на градския комитет на комсомола за въвлечане на младежта в художествената самодейност. През 1961 година е организиран първия карнавал на закрито в младежкия клуб, а от пролетта на следващата година той прераства в карнавално шествие „Майски дъжд от смях“.

Голем са грижите за развитието на пионерската организация в града. Усилията са насочени към възпитание на децата в марксистко-ленински дух, да усвояват добре учебния материал, да се организират игри и развлечения с тях, да се включат според силите и възможностите в обществено-политически живот.

„Грам, стотинка, сантиметър“ е лозунгът, под който младежите работят през периода 1963—1965 година. На преден план стои въпросът за пестеливото разходване на суровините и материалите, за икономии във всяко едно направление. С бързи темпове нараства индустриалната мощ на социалистическата ни родина. В изпратения първи набор на националния младежки обект Кремиковци се включиха най-активните младежи.

Периодът 1965—1980 година е период, в който ДКМС участва редом с комунистите в изграждане на развитото социалистическо общество. Ръководно начало в работата на градската комсомолска организация са разработените от д-р Т. Живков и утвърдени от ЦК на БКП „Тезиси за работа с младежта и Комсомола“. Партийното ръководство на Димитровския Комсомол е източник на силата на мла-

дежката организация, на нейната боеспособност, инициативност и творческа активност. На проведен се пленум на ГК на БКП през 1971 година се прави оценка на дейността на партийните органи и организации за подобряване на грижите за младежта и Комсомола.

В съответствие с нарасналите изисквания през седмата петилетка младежта работи последователно за осъществяване девиза на петилетката „Ефективност и качество — качество и ефективност“ и участва във всемладежкото движение — младежки труд, учение и творчество за високо качество и ефективност. Активно е участието на младежите в укрепването и развитието на аграрно-промишления комплекс.

Наш дълг е да разширим младежката територия на село, да организираме навлизането на повече висококвалифицирани млади хора в селското стопанство, да увеличим младежкия принос в механизацията, биологизацията и химизацията на селскостопанското производство. Активно е участието на младежите в ударните, комсомолски дни за срочно и качествено прибиране на селскостопанската реколта. Има определени резултати в това отношение. Димитровският набор сега наброява 49 комсомолца. Не малък е дялът на младите механизатори за получаване на 580 кг от декар пшеница през настоящата година.

Мечтите на първите се превърнаха в красиви дела на потомците. В похода към комунизма растат и нови герои — герои на труда. Защо комунизмът ще бъде построен с труд. А трудът с веруюто на младите. Можем ли да си представим развитието на Бяла без младите. На вред в нашите полета, фабрики, заводи, училища днес се трудят младите хора.

Продължава с неотслабващи темпове участието на младежта в реконструкцията и модернизацията, поети са шефства над 137 изделия, машини и съоръжения. Социалистическото съревнование между отделните отряди на младежта се води под лозунга „Да овладеем майсторството и достигнем резултатите на челника в труда и ученето“

Чест за нашата комсомолска организация е, че редица комсомолски кадри, като: Васил Петков, Васил Кенарев, Генчо Коларов, Михаил Керемедчиев, Стефан Йончев, Коста Недев, Иван Ангелов, Младен Ташков, Мария Нанкова, Петко Върбанов и много други израстваха като отговорни партийни, обществени и стопански ръководители

Историята на младежкото революционно движение в България е ярко потвърждение на марксистко-ленинската постановка, че силата на комунистическия младежки съюз се корени в здравата връзка с партията. Младото поколение на България винаги се е радвало на първостепенно внимание и бащинска грижа от страна на БКП. Израз на това е Писмото на др. Т. Живков до ЦК на ДКМС от 1978 г. То е по-нататъшно развитие на Тезисите за младежта и Комсомола, то бележи началото на нов етап в развитието и дейността на Комсомола. То е боевата програма на българската младеж. Утвърдените от Националната комсомолска конференция Дългосрочни програми, приетото Постановление № 79 на Министрския съвет, решенията на XII конгрес на БКП трасират пътя, чертаят насоките на бъдещата дейност на българската младеж. Сега повече от всякога ние сме призвани да отдадем обич и умение, да търсим най-кратките пътища за внедряване постиженията на науката и техниката. С разработените 37 теми от инженерните проекти и внедрените 30 теми с общ икономически ефект 105 х. лв. ние участвуваме

в изпълнение на основната задача за повсеместна интензификация на народното стопанство.

С участието си в утвърдената от XIV конгрес на ДКМС инициатива „Научно-техническият прогрес и челният опит — територия на младежкото дръзновение“ ще разширим творческото си участие в разработването и ускореното внедряване на научно-техническите постижения и челния опит в практиката.

Главната задача, поставена пред нас сега е, разгръщане на общо-младежко движение в общинската комсомолска организация за нов поход към проблемите на подготовката и реализацията на младото поколение, за възпитанието му като мислещо, знаещо, можещо, готово да поеме в свои ръце кормилото на бъдещето.

Ще живеем и ще се трудим така, че всеки наш ден, всеки наш час, ще бъде борба за мир, за засилване мощта на социализма, за тържеството на комунистическия идеал.

По щастливо съвпадение в годината, в която чествуваме 100-годишнината от рождението на вожда и учителя на българския народ Г. Димитров, в годината, в която чествуваме 70-годишнината от организираното младежко революционно движение в България, в годината, в която се проведе XIV конгрес на ДКМС, 60-годишнината от създаването на комсомолската ни организация е нов повод да се изпълни с още по-богато съдържание социалистическото съревнование между младежките трудови колективи, организации и дружества. Беленската общинска комсомолска организация още по-силна, по-устремна върви напред за решаването на задачите, произтичащи от Писмото на др. Т. Живков до ЦК на ДКМС, за изпълнение решенията на XII конгрес на БКП и задачите, произтичащи от XIV конгрес на ДКМС. Наш поръчител е комсомолската младост, а професионалните

постижения са граница на сътвореното от нас.

Въоръжена с оптимистичните решения, вдъхновена от грижите на партията и обществото, беленската младеж осъзнава своя патриотичен дълг, своята неотложна задача още сега да отдаде знания, опит и умение в изпълнение предначертанията на XII конгрес на БКП.

Успехите на общинската комсомолска организация са немислими без ежечасната бащинска грижа на ППО и всеки комунист.

В днешния ден на равностойност изказваме нашата синовна благодарност на ОБК на БКП и неговия Координационен съвет за вниманието, грижата и доверието, което сме получавали в трудната и отговорна работа по възпитанието и реализацията на младежта.

Сега пред нас стоят изключително отговорни задачи. Ние трябва да работим за формиране на актив на марксистко-ленинска, идейно-политическа и гражданска позиция

по всички големи въпроси на вътрешния и международния живот. И днес ние по примера на комунистите вървим по пътя на голямата комунистическа правда, готови да преодолеем и трудностите, непримирими към слабостите, с чувство на свещена неудовлетвореност от постигнатото.

С дела ще доказваме отговорността си пред времето. На това ни научи традицията на младежкото революционно движение. С дела да служим на народа си е заветът, който ни остави Димитров. „Дела, дела и пак дела“ ни зове днес партията на българските комунисти.

Сега в този час, боен по дух и мирен по съзидание, въоръжени със своята боева програма — Писмото на др. Тодор Живков до ЦК на ДКМС и решенията на XII-ия конгрес на БКП, ние с младежко дръзновение ще творим смело и бързо нашата голяма, творческа и щедра младост.

Ветераните-основатели Георги Сладчев и д-р Васил Василев с интерес разглеждат уредената в читалището фотонизложба за миналия и днешния ден на комсомолската организация.

ВЕТЕРАНИТЕ РАЗКАЗВАТ:

Първата комсомолска организация

ГЕОРГИ НЕДЕВ СЛАВЧЕВ

активен борец против фашизма и капитализма

На 22 април 1982 година се навършват 60 години от създаването на Беленската комсомолска организация.

Първата комсомолска организация в гр. Бяла бе организирана в Беленската смесена гимназия през 1982 година, но подготовката за това започна много по-рано. Ние, младежите от гимназията, бяхме морално и политически подготвени да създадем комсомолска организация в града, а имаме и необходимите кадри за това. Про-гимназиалният учител Тодор Касабов, който беше много добре подготвен марксист, често ни събираше в околностите на града и ни изнасяше интересни беседи за значението на марксистко-ленинското учение, за освобождаването на трудния народ от хищническите лапи на капитализма. Друг интересен и много добре подготвен комунист беше младият адвокат Александър Пенев. И с него ние често правехме на открито, извън града, сбирки на ученици от много класове на гимназията все повече се затвърдяваше у нас убеждението, че не е достатъчно само да слушаме беседите на Тодор Касабов и Александър Пенев, а трябва, както те ни учеха, да основем комсомолска група в гимназията. И така, в чест на годишнината от рождението на Владимир Илич Ленин, ние основвахме Беленската комсомолска организация.

За секретар избрахме Кирил Йорданов Попов, който беше пълен отличник на гимназията. За пропагандата и агитацията отговаряше

Георги Недев, а касиер бе Стефан Панайотов.

Работата потръгна. Постепенно овладяхме туристическото и въздържателните дружества в града. Започнахме да даваме тон на почти всички начинания в културно-масовия живот на гимназията, като учредихме комсомолски групи във всички класове. С нас се опитваха да делят мегдан анархистите, но много скоро ние ги омаломощихме. Най-добре се разбирахме с младежите-земсисти от града. Петко Петков Арабаджиев, който бе тогава организатор на младите земеделци в Бяла и околнята, се отнасяше с разбиране към нашата политическа пропаганда и агитация. С него имаме и много близки приятелски връзки, което бе предпоставка за свободното изявяване на нашата политическа физиономия, защото Петко Арабаджиев тогава беше и секретар на гимназията. Поддържахме връзки и с учениците-земсисти в гимназията, начело на които бяха Борис Стоянов Няголов и Стоян Халачев.

По времето на Александър Стамболийски дейността ни в гимназията се развиваше свободно, нямаше пречки, даже имаше и учители-комунисти. Това бяха учителят по история Тодоров от Русе, учителят по химия Пухлев от В. Търново и други.

Голяма помощ за организационното и идейно укрепване на комсомолската организация ни оказваше нашият съгражданин Илия Петков

Основателите на РМС през 1922 год.

Бояджиев, който учеше във Военно-морското училище във Варна. Той бѣ доста начетен комсомолец, млад поет, който по-сетне се изяви в национален мащаб под името „Куциян“.

С чувство на законна гордост днес ние можем да заявим, че от нашата група по-сетне израснаха истински личности. Пълният отличник на гимназията, секретарят на комсомолската организация Кирил

Попов стана доктор на биологическите науки; Стоян Топалов — Пишкѝна стана известен майстор — учител по шивачество. В нелегалната квартира на Цанко Кънев Димов в София са намирали приют по време на Втората световна война отговорни партийни ръководители. От 1931 до 1934 г. Васил Тодоров Василев от с. Батишница беше член на ръководството на БОНСС в София.

Сега, когато чествуваме 60-годишнината на Беленската комсомолска организация, ние, ветерани те, призоваваме нашата достойна смяна на всеотдаен труд за социа-

листическата ни родина. И вярваме, че младежта от този борчески край ще следва бойните традиции на своите предшественици, които бяха навсякъде и във всичко за пример.

Част от ръководството на РМС през 1945 год. в Беленската гимназия

Срещи с Йордан Лютибродски

ИГНАТ ЯНКОВ КЮЧУКОВ
ремсист от 1926 до 1937 година

Роден съм на 27 юли 1912 година. Бил съм на два месеца, когато убиват баща ми при Бунар-Хисар. Майка ми остава с 6 деца. На нашата улица, в къщата на дядо Иван Келерджиев, живееше Иван Тенев — учител в училище „П. Р. Славейков“. Вечер той събираше старите хора и им говореше против войната и за съветската революция, приканваше ги да събират помощи за гладуващите братя и за строежа на партнен дом в София.

През 1926/27 година в Беленската гимназия избухна стачка. Аз приютих около 100 ученика в нашия зимник. Инициатор на стачката беше Иван Тодоров Ралев (Пашата) от с. Цар Асен, изключен от Поповската гимназия. След това и от Бяла го изключиха без право да учи в цяла България. Стачката се провали.

През 1927/28 година в Бяла дойде Иван Цанев Дочев, който беше общарски работник в Русе. Уговорихме се да го намеря, даде ми адреса си, решихме да търсим работа в Русе и за мен. След сбора си взех багажа и заминах, установих се на работа в същата общарница. След работа той ме заведе в клуба на Трудовите професионални съюзи (срещу флота), а след това ме заведе и в клуба на БРП и РМС на ул. „Христо Ботев“ № 8. Започнах всяка вечер да ги посещавам. В неделните дни винаги след обед се изнасяха лекции, провеждаха се кръжоци, рецитали и други.

Политическата полиция ме зарегистрира като опасен ремсист, взе ми 3 снимки, отпечатъци от пръста и ме заплаши, че ще ме изложат в коридорите на обществената безопасност като опасен политически престъпник.

През 1934 год. ме върнаха в Бяла, без право да се завръщам в Русе. Бях задължен всяка заран да ходя в полицията на подпис. От вориш си общарски дюкян в Лазар Кабакчиев (където е пощенската станция сега). Един септемврийски ден през 1934 год. след обед идва при мен Борис Игнатов Върбанов от с. Горна Манастирница, с когото се познавах от конференции и сборки и ми каза, че му е наредено да отиде с него и да приема двама нелегални другари. По тъмно стигнахме в тяхната гора. Мен ме спряха на около 10 метра и аз видях там 6—7 другари, не ги познавах. Цани, мой добър другар, ми ги доведе и аз ги приех. Из пътя им обясних, че у дома живее чиновникът от паспортното бюро Стоил Петров и е крайно невъзможно да ги заведа в къщи. Предложих им лозето, където имам къщичка с един дървен креват, стол, маса и лампа. Те се съгласиха. Аз ги заведох и ми поръчаха да им занеса вестници и 10 плика. На заранта вземам вестниците и пликите и виждам във в. „Русенска поща“ на първа страница голям портрет. Под него пише, че в Русенски окръг се укрива Йордан Лютибродски (Евгени) с още един опасен комунист и който каже къде се укриват, държавата ще му даде 5000 лева.

Отивам на лозето и подадох ръка на Лютибродски с думите: „Здравей, Евгени!“ Той се стресна и ме запита откъде знам името му. Аз го успокоих като му показах вестника.

През целия ден прекарах с тях. Разпитваха ме имаме ли ремсова и партийна група, искаха да им опиша някои добри ремсисти, на

конто може да се разчита. Най-напред им обрисовах Иван Дочев, който тогава беше в Бяла. Те ми казаха да им го доведат. След него се спряха на Иван Пенев Келерджиев. На третия ден им го заведох — оказа се, че са съученици с втория другар — Васил Т. Василев от с. Батишница. Поискаха да им заведат и Колю Рацов, но последният отказа, тъй като полицията усилено охраняваше моста. Тогава поискаха от него да им каже някои наши другари от селата. Спомням си, че ми назова бай Горчо Американец от с. Бистренци.

През това време те писаха много писма и ми казаха, че ще ги получавам на моя адрес като в левия горен ъгъл ще пише „За Еленка“. Накараха ме да им заведат отново Иван Дочев. Уговорихме се след една седмица през нощта да ги чакаме по пътя за с. Ботров. Те ще си тананикат песента „Две съседки“, а ние като ги чуем, да чукаме две камъчета. Срещата се състоя, обмислихме като се завърнат, да ги подслоним в плевника на Иван Келерджиев. След една седмица с Иван Дочев ги посрещнахме в местността „Трапетото“ и ги настанихме в плевнята. Грижех се за вестници и храна. Понеже вземахме сено от плевнята за храна на коня, в дъното на коша слагах храната и вестниците. През това време получих няколко писма, които им предадох. Проведоха среща и с Колю Рацов.

След една седмица влиза в дюка на ми един селянин и ме пита: „Ти ли си Гатю?“ След това ми каза, че е довел Евгени и го оставил в Петко Арабаджиев. Казал да му намеря квартира и ако може лекар. Зачудих се къде да го подслоня и не щеш ли пред магазинна на Хаджиламбевци се спрял на сушина дяло Добри Божанов. Повиках го, той се здрависа със селянина — Петко Момкоолу от с. Долна Студена. Обяснихме на бай Добри каква е работата. Той на драго сърце

прие да спи у тях. Бях направил един чифт туристически обувки, пуших ги в торбата на Момкоолу и му казах да предаде на Евгени, че полицията ме следи на всяка крачка. Два дни по-късно идва бай Добри и ми каза, че Лютибродски заминал.

След два месеца научих от Иван Велев, че Лютибродски попаднал в обществената безопасност в Русе, а след година — в 1935, бе обесен във Варненския затвор.

В моя дюкан имаше отворена работилница. В нея се събираха всички младежи. Редовни посетители бяха Димитър Илиев Дионисиев, Йордан Андрияшков, Енчо Цанков, Георги и Христо Кабакчиеви, Лазар Ковачев, Микин Арнаудов, Георги Стърменски и други. Всички казваха на мойта работилница „Клуб на голаните“. Бяхме си донесли романи на Емил Зола, Виктор Юго, Достоевски, Максим Горки. Имахме „Сако и Ванцети“ от Ъптон Сиклер, „10 дни, които разтърсиха света“ от Джон Рид и „Капиталът“ в превод от Тодор Павлов. Четяхме книгите на глас, а по следните три стояха винаги скрити в чекмеджето. Щом влезеше някой чужд, затваряхме чекмеджето и започвахме да четем обикновен роман.

През 1935-36 година направихме една сбирка с прогресивни младежи на Бабината патка, на която говорих Димитър Нейков. След него идва Николай Спасов от с. Две могили, за да образуваме РМС. За сборен пункт бе определена пак Бабината патка. Обаче сбирката се провали, понеже в определения час беше пълно с полицаи. После разбрах, че Мара Г. Маркова спасила Николай Спасов като го укрила в тях.

В периода 1934-1937 година поддържах връзка с Русе чрез Иван Велев — манифактурист. Той ме снабдяваше с разни листовки, нелегални вестници и други. От него

бях взел марки за жертвите от белия терор. Една година ме снабди и с позиви за Първи май, които разпространихме из града.

Така РМС не можахме да образуваме, но партията съществуваше с отговорник Колю Рацов.

Чествуване на международния младежки ден

НИКОЛА ЦАНЕВ ДОЧЕВ

активен борец против фашизма и капитализма

Поради това, че в град Бяла нямаше промишлени предприятия, работническата класа се състоеше от занаятчийски работници. Между Първата и Втората световни войни в гр. Бяла, тогавашен околийски център, съществуваша около 200 занаятчийски работилници от различни браншове. Най-развити бяха шивашкия, обушарския, коларо-железарския, мебело-столарския, браваро-железарския, подковаческия и други.

Почти във всички занаятчийски работилници имаше по няколко ученици и калфи, между които се намираха не малко прогресивни младежи. Такива се намираха и между учашата се младеж в гимназията. Известна е разкритата конспирация в гимназията, за която не ми е известно дали е била ръководена от партийната организация или от друг някакъв център, понеже по негово време не живеех в града.

След обявяването на партията през Цанковия сговор във от законите, за осъществяване на връзката на партията с работническата класа през 1925 година бяха създадени Независимите професионални съюзи. През 1926 година аз станах член на шивашката секция в Русе, където работех. Впоследствие бях избран в ръководството.

През 1927 година бях изпратен в родния си град Бяла да окажа помощ за изграждането на Независимите професионални съюзи. Така се създаде и в него влязоха по-голямата част от занаятчийските

работници в града.

В началото на 1931 година изградихме партийна организация в Бяла. При провеждането на избори и особено при законодателните избори, произведени през месец юни 1931 година, използвахме прогресивните младежи за раздаване на бюлетини, лозунги и други.

По онова време беше прието Международният младежки комунистически ден да се отпразнува в първия неделен ден на месец септември. През 1931 година това стана на 6 септември. За да стане по-внушително, беше наредено да се проведе митингът в село Полски Тръмбеш. За организирането му дръжкахме връзка с партийната организация в П. Тръмбеш. Партийната организация в Бяла създаде нужната организация и осигури присъствие на младежите заедно с членовете на партията и в определеното време се явихме на митинга.

Оратори на митинга бяха Пордан Братков от София, Манол Гудженов от с. Г. Студена, по него време студент в Бърно, Чехословакия,

и Ана Симеонова, зъболекарка от П. Тръмбеш.

Независимо от неколkokратните предупреждения на полицията от с. Полски Тръмбеш и дошлата в нейна помощ полиция от Горна Оряховица, че ще се стреля на място, ако не се разтурят митинга, това не им се отдаде. Митингът премина с манифестация през селото, с развети знамена и плакати. След това всички участници се отправиха към домовете си.

При завръщането ни, полицията бе завардила улицата при паметника на Панайот Волов и записа имената на всички участници в митинга. След няколко часа всички записани бяха арестувани и задържани в полицейския участък. Когато стана въпрос за задържаните да се изпратят във Велико Търново, ръководството на партийната организация се противопостави да не се изпращат младежите. Претекстът беше, че те не са знаели за какво ги е водила партията в Полски Тръмбеш. Пое отговорността

върху себе си и във В. Търново бяха изпратени само партийните функционери. Там те бяха задържани за един месец.

Партийната организация винаги се стремеше да поддържа връзка с младежите, въпреки че в град Бяла по това време не функционираше самостоятелна младежка организация. През ваканцията студентите Крум Николов Тюркеджиев и Георги Стачев Станчев се включваха в самодейността на читалището като вземаха участие с голямо желание в изнасянето на прогресивни пиеси. И двамата останаха верни на партията, а в последствие бяха съдени за дейността им. Имаше и не малко други прояви на младежите. Когато легионерите и ратниците поставяха лозунги, младежите им отговаряха с контра-лозунги.

Също проява на нашите младежи беше укриването и подпомагането на Йордан Лютибродски при изпълнение на задачите му по младежка линия в нашия район.

Търсене форми за легална дейност

КРУМ НИКОЛОВ ТЮРКЕДЖИЕВ
активен борец против фашизма и капитализма

Като ученик в Беленската реална гимназия през 1933/34 година мои съученици бяха другарите Кольо Пейков Кънев, Пеню Дамянов Илия Бозаджиев и други, които под влияние на партията в родното им село Батишница бяха с леви убеждения. Кольо Пейков и Илия Бозаджиев живеяха у нас. Спомням си думите, които ми казваха: „Ти се бедно момче и мястото ти е при нас“. Това изигра важна роля за моята политическа ориентация още в първите години като ученик в IV клас (дн. VIII кл.).

Дали е имало организирана нелегална организация по това време

ме не ми е известно. Главният проблем беше да се откъснат младежите от влиянието на активно дей-

ствуващия легион. Впоследствие като ученик в гимназията в София съм влизал в спорове с legionerите. Същите ме водеха като левичар но в организация не съм участвувал.

Първото ми влизане в нелегална организация беше в Бяла през 1939 година. Привлечен бях от др. Георги Станчев в нелегална група, създадена под негово ръководство. В групата влизаха още Кольо Хвърчилков, Тодор Хвърчилков, Борис Ганчев, а в последствие и Сюлейман Хафъзов. Тази нелегална група живееше редовен организационен живот, особено през летните ваканции, когато ние като студенти се завръщахме в Бяла. Провеждаха се нелегални събрания на групата в дома на Георги Станчев, който живееше при сесгра си (дома на Стоян Халачев). Събрания се провеждаха и у дома.

Спомням си, че по инициатива на прогресивни студенти беше организирана младежка студентска корпорация, която се събираше в Бяла. Нейна изтъкната ръководителка беше Бонка Топчиева от с. Бойка. В тази корпорация влизаха всички прогресивни студенти и имаше задача да разгръща прогресивна културно-просветна дейност.

Ние търсехме форми за легална дейност. Особено добре използвахме читалище „Трудолюбие“ в Бяла. Участвахме в изнасяне на пиеси с прогресивно съдържание. От читалищната библиотека с Георги Станчев изехме всички книги с прогресивно съдържание и предотвратихме тяхното изгаряне, а впоследствие ги ползувахме за организиране на просветна работа. Библиотекарка беше Донка Михнева, която прояви правилно разбиране към това, което ние извършихме.

Спомням си, че през 1939 година по инициатива на нелегалната организация ходихме на конгрес на Юношеския туристически съюз. Делегати бяхме с Георги Станчев

и Димитър Ангелов. Целта беше да вземем в наши ръце ръководството на ЮТС, която успешно изпълнихме. По време на конгреса се провеждаха нелегални сбирки в местността „Сините камъни“ около Сливен, в които участвахме с Георги Станчев.

След излизането ми от Военния затвор в Сливен през 1944 година се завърнах в Бяла на 10 септември сутринта. Пътувахме със специален влак. На гара Бяла слязох ме с другарката Стела (родителите и бяха евакуирани от София в Бяла), политзатворничка от цивилния затвор в Сливен. На гара Бяла обезоръжихме полицая и взехме един пистолет. С една каруца с дълги ритли потеглихме за града. На моста на Колю Фичето имаше военен пост. Поискахме му съдействие, но ни отказа. Спомням си, че от телефона на психоболницата говорих с командира им, който също отказа да нареди да ни съдействуват. Със същата каруца влязохме в града. По улиците към центъра обезоръжихме още един полицай, снабдихме се с още един пистолет. Идвайки в центъра, разбрах ме, че властта е взета и в бившето Околийско управление (сега поликлиниката) намерихме другарите, които са завзели властта. Тук бяха моят боен другар Георги Станчев, който също се беше завърнал от затвора и сега ръководеше работата.

На мен и на Жорж-Атанасов, който активно участвувал в завземането на властта като привлякъл войниците от противовъздушния пост в Бяла, на Пеньо Дамянов, моят съученик от гимназията, тогава голяник в същия пост, ни възложиха да завземем полицейския участък. С нас тръгна и полицейският началник, който носеше оръжие. На площада ние му отнехме пистолета. В участъка бяха строени полиците и на едно платище предадоха личното си оръжие.

След това завзехме оръжейния склад и започнахме да раздаваме оръжие на нашите другари, които изпращахме на пост в града.

Другарят Георги Станчев беше определен за околийски управител. Спомням си, с него ходехме по селата, определяхме ръководствата на Отечествения фронт и кметовете. Провеждахме публични събрания, на които той произнасяше речи, а аз с един автомат осигурявах охраната.

След това заминах като доброволец на фронта в Първи гвардейски полк на Първа гвардейска дивизия с командир легендарния партизанин Славчо Трънски и командир на полка партизанина Денчо Знеполски.

След приключването на първата фаза на войната се завърнах в Бяла и бях издигнат за околийски началник на милицията. Тук бяха вече дошли другарите Васил Петков,

Кольо Узунов, Васил Кенарев и др., едно здраво партийно ядро, което изигра решаваща роля за укрепването на партийните организации и народната власт в бившата Белемска околия. Моето идване съвпадна с провеждането на Народния съд. Съдихме бившия околийски управител, агентите и полицаите, които са вършили жестоки безчинства срещу комунистите. На смърт беше осъден Касабов и беше разстрелян. Тук искам да отбележа, че в завземането на властта активно участваха младежите-ремсисти. На отговорни места се поставяха млади хора. Ние бяхме по на 24—25 години, а изпълнявахме такива отговорни задачи.

После се заредиха годините на укрепване на народната власт, битката с опозицията, провеждане на национализацията на предприятията, колективизацията на селското стопанство и други.

Първият комитет на ОФ и в. „Нива“

СИМЕОН ИОРДАНОВ БАЛТАДЖИЕВ

Роден съм на 1 август 1908 година. Едва завършил реалната гимназия в нашия град (тогава в Бяла нямаше пълна гимназия), аз постъпих в 1925 година като печатарски работник в току-що откритата в града ни печатница заедно с Къньо Недев Пенев, Иван Янков Гъмзов и още три по-млади момчета. Всички бяхме обхванати от социалистически идеи на Октомврийската революция в Русия. Аз се влияех главно от моя по-голям брат, който завърши гимназия през 1919 година в Русе, когато там бе създадена комуна с кмет видния комунист Ростислав Блъсков. Тогава брат ми, вече запален комунист, почина от менингит в Русе.

Бяхме работили заедно 5—6 години, когато Къньо Недев Пенев нау-

чил, че в София в Държавната печатница се открива училище по печатарство, важещо и за завършено гимназиално образование. Той замина там и постъпи на работа ка-

то ученик, където се запознава с младото момче Тошката, на негова та възраст и със същите идеи — се гашния генерален секретар на ЦК на БКП Тодор Живков. Започват съвместна работа — агитация и разпространение на нелегални партийни материали. След няколкогодишна дейност при случаен провал ги интернират — Тошката в Правец, а Къньо в родния му град Бяла. Тук той беше задължен да ходи два пъти на ден да се разписва в полицейското управление.

През тези години аз се запознах с беленските комунисти Никола Цанев Дочев и брат му Иван Цанев Дочев, общарски работник в Русе, който беше си дошъл в Бяла. С него заедно беше и Игнат Кючуков, който в най-тежките години на съпротивата през 1934 год. укрива в дома си и в колибата на лозето си известния партийен функционер Йордан Лютибродски, заедно с д-р Васил Тодоров, които обикаляли Русенски окръг по изпълнение на партийни задачи.

Ние с печатарския работник Иван Янков Гъмзов по време на Сговора — Ал. Цанков, разпространявахме партийни бюлетени с текст: „Да живее селско-работни

ческото правителство“ и бяхме арестувани.

От 1933 до 1943 година, когато бе спрян от фашистката власт, из давах в Бяла прогресивния двуседмичен вестник „Нива“, на който сътрудничеа голям брой прогресивни писатели и младежи. Между тях са имената на Димитър Добрев — редактора на „Светлооструй“ Петър Стъпов, беленските студенти Георги Станчев, Крум Тюркеджиев. Последните двама с присъди за доживотен затвор излязоха на 9. IX. 1944 година и се събраха веднага в моя дом. Тогава основахме първия комитет на Отечествения фронт, в който участваха Матей Матеев, Жорж Атанасов, Пеню Атанасов, Александър Мавров и Велико Плачков.

Редовен сътрудник на моя вестник тогава беше и студентът Илия Ст. Петров от Ловешко, който завеждаше страницата за младите. Сътрудничеа ми и голям брой прогресивни младежи от нашата гимназия, между които Иван Коларов от с. Обретенник, Станчо Пейков от с. Батишница и др. Много стихове съм помещавал и на известния поет-партизанин Иван Нивянин.

Установяване на народната власт

д-р ГЕОРГИ СТАНЕВ СТАНЧЕВ

В героичния летопис на борбата на Партията и народа срещу фашизма и капитализма записаха имената си и редица младежи от Бяла. Спомените ми засягат дейността на РМС в Бяла през периода 1941—1945 година. За съжаление времето заличи много подробности, вероятно ще липсват имена на другари, взели пряко или косвено участие.

През 1940—1943 година бях член

на БОНСС при медицинския факултет в София. Тогава беше възложено на студентите бонсистите през ваканциите да се включат в мероприятията, провеждани по места от партийните и комсомолски организации. През този период не знаех в Бяла да е имало нелегална партийна или комсомолска организация. Вероятно старите комунисти са били под наблюдение на полицията и не са могли да провеждат особена дейност. Търсейки

съмишленици, често посещавах общарницата на Иван Дочев и печатницата на Симеон Балтаджиев. Те пред мене не криеха своите антифашистки убеждения и симпатии към Съветския съюз. С тях обсъждах развитието на международната и вътрешна обстановка и необходимостта от организирана борба срещу настъпващия фашизъм. Внимателно проучвах и търсех младежи, на които може да се предложи участие в организирането на РМС в Бяла. Така през зимата на 1942 година успях да организирам група на РМС от 5 души, в която освен мен, влизаха: Колю Хвърчилков, Тодор Хвърчилков, Димитър Върбанов, а по-късно беше включен и Крум Тюркеджиев.

Групата фактически съществува и проявяваше активност през студентските ваканции, когато се завръщахме по родните си места. Нелегалните сбирки се провеждаха в домовете на отделните членове. На тях обсъждахме информации за международното и вътрешно положение, колективно четяхме донесени от нас партийни материали, изучавахме марксистическа литература, набелязвахме мерки за разширяване състава на групата.

През същата година направихме опит да се свържем с прогресивни младежи от Беленската гимназия и да създадем организация на РМС. От комуниста Христо Бърдаров от с. Батишница научих, че мога да се доверим на Драган Пенев Петков, също от Батишница, тогава ученик в V клас на гимназията. С негово посредничество установих връзка с Драган Пенев и му предложих да организира ремсова група от ученици в гимназията. Той прие тази задача с готовност и успя да изгради група от 7—8 ученици. През студентските ваканции от мене те получаваха нелегална литература и указания. Групата водеше активна дейност в училището. Полагаше усилия за включване на

прогресивни младежи в ръководствата на ученическите дружества, за провеждане на акциите на фашистки организации в училището, събираше пари за подпомагане на нелегални другари и други.

През 1943 година по нареждане на БОНСС и Партията останах да изпълнявам задачи в София, а през месец август бях арестуван. Тогава се прекъсна връзката ми с Бяла.

След освобождаването на политзатворниците от Сливенския затвор на 8 септември 1944 година пристигнах в Бяла и активно се включих в свалянето на фашистката власт и установяване на властта на ОФ. Заедно с мен активно участие взеха и останалите членове на групата на РМС. На съвещанието на 8. IX. 1944 г. в дома на Йордан Балтаджиев, на което бяха обсъдени задачите за незабавното сваляне на фашистката власт, присъстваха Георги Станев и Тодор Хвърчилков.

На 9 септември 1944 год. при обезвреждането на военния пост на площада, поставянето на Касабов под наблюдение и завземането на околийското управление, също участваха младежи-ремсисти.

На 10 септември сутринта се завърна от затвора Крум Тюркеджиев. На него беше възложено, заедно с други другари, които бяха опитни във военното дело, да обезвредят фашистката полиция и да създадат народна милиция.

На 9 септември, когато формално (завземането на околийското управление) и на 10 септември, когато фактически (с пристигането на политзатворниците бе извършено обезвреждането на полицията) беше установена властта на Отечествения фронт в гр. Бяла. За околийски управител беше определен Георги Станчев.

През 1944/45 година бях включен в околийския комитет на БКП и за кратко време бях секретар на

околийския комитет на РМС, а през 1945/46 година бях председател на околийския комитет на ОФ. Избран бях през 1949 година за депутат на околийския народен съвет.

Под ръководството на партийната организация на РМС бързо се възстанови, укрепна организационно и се масовизира.

Работеше се денонощно, с всички сили, безкористно, всеотдайно за партийното и всенародно дело. Главните усилия бяха насочени към създаване на най-благоприятни условия за осъществяване освободителната мисия на Червената армия, за изпълнение на задачата „Всичко за фронта, всичко за победата“, за проваляне опитите на продажната опозиция да смути по бедния ход на социалистическата революция.

И сега си спомням някои моменти, в които се проявяваше желание то всеки да даде своя принос за успешното решаване на тези задачи. Частите на Съветската армия, които минаваха през Бяла, бяха посрещнати от цялото население с голяма радост и народни тържест-

ва. Стръмният наклон и остриите завои по пътя от Горна Манастирица създаваха много трудности на военния транспорт, редица коли катастрофираха. Това предизвика всеобща тревога. Незабавно младежите, особено комсомолците, се отзоваха на призива да се организират денонощни постове и през нощта опасните завои биваха осветявани.

Цялото население с разбиране и желание изпълняваше задълженията си по осигуряването на нашата народна армия с всичко необходимо във войната срещу фашистка Германия, въпреки че всички страдаха от недоимък.

Напразни бяха опитите на опозиционерите да размътят умовете и сърцата на хората и особено на младежта и да ги насочат срещу народната власт. Партията и РМС дадоха организиран отпор и широко разясняваха продажната роля на опозицията. С труда си за възстановяване на народното стопанство и снабдяването на армията, както и с масовото си участие в производените избори, населението широко подкрепи Отечествения фронт и народната власт.

Против грабителския характер на войната

КЪНЬО НЕДЕВ ПЕНЕВ

Много се радвам, че в родния ми град ще се чествува 60-годишнината на първото комсомолско дружество, за което ви поздравявам. Като член на РМС и Комсомола аз съм работил в София от 1930 до 1935 година. След това като член на БОНСС в Свищов от 1936 до 1941 година, където следвах във ВФСИ.

В родния си град Бяла като комсомолец работих от 1941 до 1943 година. Спомням си нашите срещи в печатницата на Симеон Балтаджиев и в общарицата на Велико Плачков с другарите д-р Георги

Станчев, Велико Плачков, Къньо Бъчваров, Георги Хвърчилков, Ма-

тей Матеев, Кольо Дочев, Иван Дочев, Александър Мавров и др.

По него време хитлеристка Германия вече беше нападнала Съветския съюз. Ние водехме агитация сред населението като разобличавахме грабителския характер на войната, която водеше фашистка Германия. Събирахме топли дрехи, парични помощи и хранителни продукти — боб, брашно, лук, картофи, сухи плодове и други, които изпращахме чрез Тодор Тилкиев в Русе за подпомагане на политзатворниците и другарите в концлагерите.

Д-р Станчев ми беше дал да съхранявам медикаменти за оказване медицинска помощ на ранени другари.

За нашата агитация използвахме и народното читалище „Трудолюбие“, към което бяхме изградили самодейна театрална труппа. Давахме пиеси и организирахме утрата, като в програмата включвахме и стихотворения от Христо Ботев. От Русе получавахме нелегални позиви и вестници, които разпространявахме между наши съмишленици.

Възмъжаване на младежкото движение

ИВАН СТОЯНОВ ИВАНОВ — КОЛАРОВ

Трима комунисти и антифашисти имат заслуга за участието ми в прогресивното младежко движение — Симеон Балтаджиев, д-р Георги Станчев и Ангел Цанков.

Когато хитлеристките войски се настаниха в България през март 1941 година, аз бях ученик в Беленската гимназия. Учех с прекъсване, поради бедността на многочисленото ни семейство. Познавах вече няколко занаята, но се увлякох и по печатарството, тъй като често ходех в книжарница-печатница „Есперанто“ на Симеон Балтаджиев. Сам поет, сатирик и редактор на

двуседмичника „Нива“, той още предишната година бе поместил две от първите ми стихотворения. По това време помагах при отпечатването на литературния сборник „Друм“, издание на Угърчинския кръжок, в който участваха над двайсет млади писатели от провинцията.

На 22 юни 1941 година Бяла осъмна с новината за нахлуването на хитлеристките войски в Съветския съюз. Реакциите бяха различни: легнионерите ликуваха, търговците доволно потриваха ръце, а бедните занаятчии като Велико Плячков споделяха на четири очи: „Сега Хитлер ще си счупи главата“. Младежката страница в „Нива“ беше спряна, но вестникът продължи да публикува материали за народните будители, за солунските братя, стихове от Ботев, есета и афоризми против алкохолизма, двуличното, насилието, войната. Сътрудничех и аз със стихове, хумор. Играех в пиеси, изнасяни от гимназията и читалището.

Един ден Монката ме запозна в книжарницата със студента по медицина Георги Станчев от Бяла,

Среща на др. Пенчо Кубадински с комсомолския актив на Бяла

невисок младеж с очила и слънчева усмивка. По-късно се запознах и с други прогресивни студенти — Къню Недев и Йосиф Нунев. Есента не можах да продължа учението си и останах на работа в село. В началото на юли 1943 година бях повикан в казармата.

След уволнението ми, от 1 октомври 1945 година, постъпих на работа в околийския комитет на ДКМС като завеждащ „Септемврийче“. Секретар беше бившият политзатворник Георги Станчев. Заредиха се дни и месеци на напрегната работа за сплотяване на честните младежи в РМС, избори и разобличаване на кулашката опозиция, спорове и спити за сработване с опозиционния ЗМС, укрепване на детската организация, изпращане на бригадири по националните строителни обекти. Работехме без заплата, хранехме се на кредит в

партийния стол, спяхме в евтини квартири.

През април 1946 г. завърших първия двумесечен марксистко-ленински курс при ЦК на РМС и станах завеждащ културно-масовия отдел. Същата година бях приет за член на БКП. През януари 1947 г. околийската партийна конференция ме избра за член на ОК на БКП, а след това околийската ремсова конференция — за секретар на ОК на РМС. Преди мен секретари бяха Ангел Цанков и Калчо Калчев. През август с. г. излезе решение да премина на работа в областния комитет, тъй като Белевската околийска ремсова организация беше първенец в областта. Наред с работата в ОК, в Бяла изпълнявах ред други длъжности: подпредседател на околийското ръководство за физкультура и спорт, началник на дру-

жеството за въздушен спорт, око-
лийски кореспондент на в. „Дунав-
ски отечествен фронт“, секретар на
литературния кръжок „Гео Милев“
който заедно с Асен Стайчев и Си-
меон Балтаджиев бяхме учредили
през 1945 година.

През септември 1947 г. здраво-
словното ми състояние се влоши и

заминах на лечение във Варна.
Скъпо бях заплатил за моя идеали-
зъм, ала политическото и нравстве-
но възмъжаване в младежкото дви-
жение по-късно ми помогна да се
опазя от ерозията на карьеризма,
корупцията, еснафството, догматиз-
ма и да оцелея като гражданин и
творец.

Участие в бригадирското движение

ГЕОРГИ ВЕЛИКОВ ХВЪРЧИЛКОВ

През 1937 година бях ученик в
IV клас на Беленската гимназия.
Там се сдружих с Тодор Николов
Аврамов, от с. Страхилово, В. Тър-
новско, който се беше завърнал от
Съветския съюз през 1936 г. заедно
с родителите си, работили като
градинари в гр. Ростов на Дон. В
резултат на тази дружба аз станах
симпатизант на РМС и активно се
включвах във всички акции и меро-
приятия на ремсовата организация.
За политическото ми ориентиране
ми помогна и учителят ни по музи-
ка Антон Синовченев, който посто-
янно разобличаваше легиона като
антинародна организация.

Заедно със Синовченев и други
симпатизанти на РМС се събрахме
в печатницата на Симеон Бал-
таджиев, която ползувахме като
клуб на РМС.

През 1939 година продължих об-
разованието си в реалната гимна-
зия в гр. Свищов „Ал. Константи-
нов“, понеже в Бяла нямаше пълна
гимназия. Още в първите месеци на
учебната година ми направи впе-
чатление активната политическа
борба, която се водеше в гимназията
та между учениците — ремсисти и
легионери. През същата година в
Свищов бяха дошли да учат от Бя-
ла Тодор Попов, Неделчо Ангелов
Попов, Стоян Цанев Алексиев и
Тодор Иванов Владов. В XI клас

учеше Тодор Илиев Фратев, а в
XII клас Тодор Сидеров Хвърчил-
ков. Те бяха организирани членове
на РМС. Всички групово се наста-
нихме да живеем в кв. „Ад пазара“.
Тодор Хвърчилков ни представи на
секретаря на ремсовата организа-
ция Никола Кацаров. От тогава
ние станахме членове на РМС и
бяхме разпределени по ремсови
тройки, вземахме активно участие
във всички акции, провеждани от
РМС в Свищовската гимназия.

През ваканцията на 1940 година
в Бяла под ръководството на Геор-
ги Стайчев беше изградена неле-
гална ремсова група в състав: Геор-
ги Стайчев, Крум Тюркеджиев, То-
дор Хвърчилков, Георги Хвърчил-
ков, Николай Хвърчилков, Дими-
тър Атанасов Върбанов и Тодор
Владов. Тази група проведе някол-
ко нелегални събрания в дома на
Георги Стайчев, Крум Тюркеджи-
ев, Тодор Хвърчилков и др. На те-
зи събрания се изнасяха беседи от
Георги Стайчев за политиката на
партията и задачите на РМС в бор-
бата за разобличаване на фашист-
ката власт.

През 1941 година групата прове-
де няколко събрания в м. „Бабина
та патка“ под ръководството на Ан-
гел Манолов, Николай Патев и
Иван Патев, които впоследствие
отпаднаха.

През 1942 г. някои от членовете на групата продължиха образованието си, а другите отидоха да отбавят военната си служба и по тези причини дейността бе преустановена. През октомври 1942 г. бях взет в 33-ти пехотен полк в Свищов, а след няколко месеца ме изпратиха в Пета трудова дружина в гр. Велико Търново. През декември 1943 г. отбих военната си служба и бях уволнен два месеца след набора си за провеждане на нелегална дейност сред трудоваците и мобилизираните офицери гърци и югославяни. След няколко месеца без работа, на 20 май 1944 г. бях мобилизиран към географския институт и заминах в Беломорието. На 7 септември 1944 г. се върнах с института в гр. Попово и се включих заедно с Асен (Рупчето) от с. Батишница при завземането на властта в Попово. На 2 октомври 1944 г. бях демобилизиран и се завърнах в Бяла.

Със завръщането си в Бяла се включих най-активно при изграждането на ремсовата организация в града, на която бях избран за секретар. Председател на градската ремсова организация тогава беше Исах (Зако) Камхи. Ремсовата организация вземаше активно участие за оказване помощ на бойците от Първа българска армия. Събирахме продукти, дрехи и пари, които се изпращаха на фронта. Активно участие вземахме в разяснителната работа при произвеждане на изборите за Република през 1945 г. и за Велико народно събрание през 1946 г. Борбата с опозицията беше тежка, неспирна беше работата ни по организиране на седанки, митинги и лични разговори с отявляните врагове и неориентираните.

През 1946 г. Исах Камхи замина в София да продължи образование то си. Аз бях избран на негово място за председател на ремсовата организация, която наброяваше над 120 души. През същата година се

постави въпроса от окръжния комитет на партията и РМС да се изпратят от Бяла 15 младежи за бригадири на новостроящата се ж. п. линия Самуил—Силистра. Това беше изключително тежка задача, ни кой не искаше да отиде бригадир, особено девойките. След продължителна агитационна работа аз дадох личен пример — записах се пръв, а след това сформирахме група от 15 души. Общо от Беленската околия бригадирите наброяваха 40 души, на които станах четен командир. На обекта работихме два месеца безплатно. Накрая работата ни бе отчетена — аз получих званието „ударник“ и награден с грамота и значка.

През 1947 година по решение на околийския комитет на РМС, на който тогава секретар беше Калчо Калчев, бях изпратен да следвам 75-дневен курс за бригадирски командири на младежките строителни бригади. Като се завърнах, започнах да разяснявам задачите на бригадирското движение и да набирам бригадири за националните младежки бригади за строителния сезон на 1947 година. В продължение на два месеца ходех от село на село, от предприятие на предприятие и набирах бригадири.

През същата година за националните обекти от Русенски окръг бяха изпратени над 10 000 бригадири в 4 смени. Аз бях определен за командир на отряд „Дянко Стефанов“ с обект „Корекция на р. Лом“ в Разград.

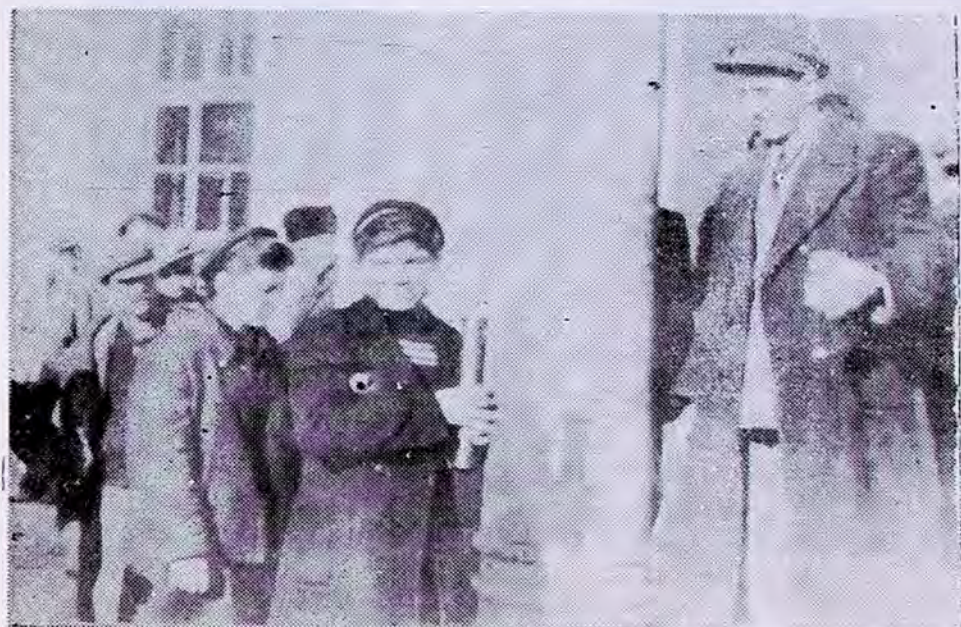
Основната задача, която си поставяше бригадирското движение тогава беше със своя безплатен труд младежите да помогнат за възстановяване на разрушеното и ограбено народно стопанство от фашистката власт. И втората задача беше да се изгради младежкото единство на РМС, ЗМС, Н. Петков, ССМ, Звено и Радикали като се обединят в една единна младежка организация.

През 1948 година бях командир на втори лагер с. Бузовград на язовир „Г. Димитров“ (Копринка).

След приключване на строителния сезон през 1948 година се завърнах в Бяла и се включих активно в изпълнение на задачите, поставени от партията и правителството. Бях приет за член на БКП като първи републикански набор. През същата година бе изградено младежкото единство като всички младежки организации се сляха в

Единна младежка организация.

Използвайки своя опит в Бяла казвах помощ в изграждането на околийски и местни младежки строителни бригади. През 1949 година в Бяла беше изградена околийска бригада „Млада гвардия“, която строи надстройката на бившия градски съвет и улица „М. Папаскиков“. За командир на бригадата беше назначен Петър Диланов, но когато готвех предадох своя опит.

Предаване на спортна шафета на др. Коста Недев — секретар на ОК на ДСНМ.

Широка културна и бригадирска дейност

СТЕФАНКА ПЕТРОВА ПЛАЧКОВА

бизш I секретар на ГК на ДКМС от януари 1956 до септември 1957 г

Периодът, през който бях първи секретар на ГК на ДКМС, съвпада с началото на провеждането на но-

вата Априлска линия в нашия политически, обществен, стопански и културен живот. Под прякото ръко

водство на ГК на БКП в лицето на неговия първи секретар Крум Тюркеджиев, ГК на ДКМС насочи усилията си за укрепване и активизиране на дружествата, за разгръщане на широка трудова, спортна и културно-масова дейност за изява на младежките сили и способности. Създадена бе група за културно-агитационна дейност с активисти, художници, рецитатори, певци и музиканти: Пордан Иванов, Надежда Донева, Маргарита Дянова, Даринка Желепова, Анка Синабова, Софка Хвърчилкова, Тодорка Колева и други.

През 1956 година бе създадена и първата самодейна танцова група с ръководител Младен Ташков и участници: Пенчо Георгиев, Георги Михнев, Пордан Божанов. Групата участва в Първия републикански събор „Юндола“.

С много ентузиазъм пак през 1956 година комсомолците работиха в местната лятна бригада в две смени по 30 души на обекта „Парк край река Янтра“. Командир на смените бяха Крум Ганчев и Кръстьо Кътез, а технически ръководител на обекта бе Ганчо Дешков. И досега участниците си спомнят за

оня жар, с който при много примитивни битови условия, без допълнително заплащане, изпълняваха поставената им задача. Активно участ

стваха в бригадното движение Крум Ганчев, Кръстьо Кътев, Ганчо Дешков, Младен Ташков, Любен Шарков, Димка Михнева, Дора Велюкова, Вярка Рацова, Стефан Тодоров, Петър Славов, Мария Минчева и много други.

Членове на ГК на БКП бяха Младен Ташков, Крум Ганчев и Тодор Лицев.

Активна трудова и културно-масова дейност

МЛАДЕН ТАШКОВ

секретар на ГК на ДКМС

от септември 1957 до 1958 година и от 1961 до ноември 1962 година

Оглавих беленската комсомолска организация след др. Стефанка Плачкова. Това бе период на цялостно оживление след Априлския пленум на ЦК на БКП, период на изграждане на икономиката на страната и укрепване на ТКЗС. За дачата, която бе поставена пред ГК на ДКМС бе организационно укрепване на дружествата и повишаване на боеспособността им, по-

пълното им съдействие на предприятията и организациите в града.

В този период дружествата ни бяха много. Най-голямо беше дружеството при мебелния цех със секретар Георги Велчев, което беше и най-активно. Най-слабото дружество тогава беше на ТПК „Стомана“, което взех на личен отчет.

Бяха приети и изпълнени много трудови инициативи по прибиране

на реколтата. Силажирането стана младежко дело. Дежурство се осигуряваше всеки ден след работа до 11 часа от всички дружества и тогава беше нашият най-голям принос.

На културно-масовата работа се отделяше голямо внимание, там се проверяваха изиявите на младежите. На изключително високо ниво се организираха младежки вечери и увеселения. Лично аз, като секретар, отделях време и внимание за развитието на художествена та самодейност. Ръководех изградените танцов състав при читалище „Трудолюбие“, същевременно водех и състави на училище „П. Волон“ и Пионерския дом.

През лятото на 1958 год. организирахме съвместно с читалищната библиотека разнос на книги и шандове на площада, а също така и на полето, където имаше компактна младежка маса.

Периодът от 1961 до 1962 година се характеризира с това, че започна изграждането на икономиката на града и беше нужно да се привлече работническата младеж за укрепване на цеховете. Тогава комсомолската организация наброяваше над 1000 членове, заедно с гимназията. Дружествата бяха по-големи, затова беше необходима и по-голяма организаторска работа. Особено внимание отделяхме на укрепването на комсомолската дисциплина, издигане на още по-високо ниво идейно-възпитателната работа.

Друга една от главните задачи на организацията беше укрепването на животновъдството и то действително стана младежко дело. Изпращахме във фермите младежи със средно образование. Всички членове на ГК най-активно участваха в изпълнението на тази задача, познавахме всички млади животновъди, грижехме се за подобряване на условията, при които те работят, настоявахме пред ръководството на ТКЗС за решаване на проблемите.

През лятото организирахме сред

ношколска бригада за бране на домати и за работа в консервната фабрика „Бойка“. Условията тогава бяха по-тежки, но въпреки всички нормите се изпълняваха успеш-

но. Комсомолците от останалите дружества се включваха в прибирането на селскостопанската продукция, при вършитба, прибиране на сламата и най-вече — в силажирането. Това бяха много тежки и отговорни задачи, но имаше дисциплина. Търсеше се отговорност от тези, които избягват труда.

Много грижи се полагаха за работата на комсомолската организация в гимназията и пионерската организация. Провеждахме сборове, включвахме ги в агитационната работа, пишеха се лозунги. Всяко дружество имаше зачислена площадка и улици, които поддържахме в зависимост от кампанията.

През 1961 г. се проведоха първите карнавали на закрито в клуба на Комсомола (сега първият етаж на ресторант „Янтра“) с богата програма и изненади, участие на танцовия състав и други художествени изпълнения. През пролетта на 1962 година се организира първият карнавал на площада. За него се говореше и сега. Беше с голямо идейно съдържание, с много и разнообразни картини, с голяма масовост. В неговата подготовка бяхме активно подкрепяни от партийните организации и партийните секретари.

Част от бюрото на Градския комитет на ДКМС

Лятна комсомолска бригада в помощ на строителството

Изграден Градски комитет на ДКМС

СВЕТОСЛАВ ДИМИТРОВ БОНЕВ

След административната реорганизация през 1959 година околийският комитет на ДКМС в Бяла бе закрит. По това време в него работеха следните другари: Петко Върбанов — първи секретар, Николай Цонев — секретар, Денко Георгиев — завеждащ отдел „Организационен“, Билчо Билев — завеждащ отдел „Учащи“, Кръстьо Костадинов — инструктор, Стайко Дачев — инструктор, Светослав Бонев — I секретар на ГК на ДКМС в Бяла, Иван Трифонов — зав. сектор „Финансово-административен“, Иван Бонев — технически секретар и Йорданка Станчева — чистачка.

Аз постъпих на работа в ОК на ДКМС като I секретар на градския комитет на ДКМС на 12 септември 1958 година на мястото на Младен Ташков, който бе изпратен да се учи в младежката школа в София.

След като бе закрит околийският комитет, в Бяла се изгради нов градски комитет, който обхващаше град Бяла, селата Полско Косово, Стърмен, Ботров и Пет кладенци. В последните три села по онова време имаше доста младежи и де-

войки, които работеха в животновъдството.

За I секретар бе издигнат Кръстьо Костадинов, а за секретар — Светослав Бонев. Двамата бяха щатни работници на окръжния комитет на ДКМС. Членове на бюро то на ГК на ДКМС в Бяла бяха другарите Марийка Минкова — Нанкова, която впоследствие стана I секретар, Георги Хаджиначев — отговарящ за учащата се младеж, Асен Арабаджиев — отговарящ за работническата младеж, Милка Липцова и още някои другари, които не мога да си спомня.

„Грам, стотинка, сантиметър“ —

почин на младежта

ПЕНКА ТЮРКЕДЖИЕВА

От 1961 до януари 1963 година работих като инструктор, а от 26 ноември 1963 до 21 януари 1965 го-

дина — като секретар на ГК на ДКМС. Този период се характеризираше със засилена организатор-

ска работа сред трудовата младеж за разгръщане на националния почин за икономичен „Грам, стотинка, сантиметър“. Усилията ни в селското стопанство бяха насочени към изграждане на поливни райони и включването на младежите като поливачи. Активно участваха младите хора и в прибирането на селскостопанската продукция — организирано бе дежурство на дружествата за осигуряване непрекъсната работа по силосирането и на зърноплощадките.

Тогава започна строителството на цех 100. Подбрахме 20 души комсомолци, които изпратихме в Чехословакия за усвояване на професията на стругаря. От тях и сега работят в МЗ „Модул“ Велко Минчев, Петър Славов, Йордан Ташков и др. Беше поставена задача да набираме млади строители за националния обект Кремиковци, която също успешно изпълнихме като изпратихме млади мазачи, зидари и строители предимно от малцинствата. Поддържахме традиции и на бригадирското движение чрез младежката бригада в консервната фабрика на гара Бяла.

През зимните месеци организирахме по-активен културен живот в града. По график комсомолските

дружества ежеседмично правеха забави по различни календарни поводи — Първа пролет, Нова година и други, и тематични — вечер на младото семейство и други.

По-голямо внимание отделяхме и на физкултурните мероприятия по дружества — организирахме спортни полудни, зимни излети и др. Наши представители взеха участие във фестивала „Варненско лято“ — 1962 година.

Много добре работеха комсомолските дружества на килимарките при промкомбината, на Районната болница, Психоболница, цех „3-ти март“, ТПК „Стомана“ и други.

Носител на знамето на ЦК на ДКМС

РУМЕН ХРИСТОВ ДАМЯНОВ
I секретар на ЦК на ДКМС от януари 1965 до януари 1972 год.

През този период най-важната задача в дейността на Комсомола, след неговите Осми, Девети и Десети конгреси, беше да се издигнат и организационно да се укрепят комсомолските дружества да се организира богата идейно-възпитателна и културно-масова дейност в духа на новите издирвания, които да обриснат един духовно богат, смис

лив и разнообразен живот на младежта.

Работата по военно-патриотичното възпитание, военно-техническата подготовка и интернационалното възпитание стана главна задача в дейността на дружествата, наред с съществияването на ръководството на читалнищата, дейност, спорт и турнзма

По това време бе издигнат партийният лозунг да се поеме комсомолско шефство над производства, обекти, технологически участъци. Това определи и участието на младежта в труда. Изградена бе стройна система за общомладежко участие в труда и за работата на младежките производствени единици. Точно тогава се започна изграждането на младежките творчески колективи по ТНТМ в по-големите заводи и в градски мащаб, които по-късно прераснаха в движение за ТНТМ.

Тези нови координати в дейността на Комсомола определиха и един нов ръст в организационния строеж на градската комсомолска организация. Създадени бяха нови заводски комитети в МЗ „Модул“, завод „Латекс“ и фабрика „Янтра“. В ДЗС започна да функционира общостопански комитет на ДКМС за работа със селската младеж. Осъществено бе комсомолско шефство над машиностроителното предприятие „Модул“ — заводът бе обявен за младежки. Няколко бригади от учрежденската младеж, организирани от ГК на ДКМС, участваха в неговото строителство.

Много голяма дейност бе разгърната за обхващане на несъюзната и пътуващата младеж. В резултат на това нарасна числеността на градската комсомолска организация.

В работата на ГК на Комсомола се утвърди диференцираният подход за работа с различните слоеве на младежта — работническа, учрежденска, селска, семейна, учаща се и творческа интелигенция. ГК на ДКМС провеждаше с всички тях конкретни мероприятия за активизиране дейността на комсомолските дружества.

Отделено бе по-голямо внимание на работата с кадрите. Най-системно се провеждаше обучението на комсомолските секретари и дружествените комитети тук, на място,

със средства от ОК на ДКМС. По специален план на ОК на ДКМС бяха организирани семинари по всички направления от дейността. Отделено бе особено място на ръко

водството и участието на младежта в техническия прогрес. Идеологическата работа и свързаните с нея съвременни форми за работа в политическата просвета целеше да се противопостави на активизирала се идеологическа диверсия. Особено внимание бе отделено за запознаване с естетическите ценности, новостите в модата, в танците и всичко онова, което бе свързано с интересите на младите хора. Тогава бе сложено началото на младежките радиопредавания по РТВ и започна издаването на младежка та страница „Зорница“ във вестник „Септември“.

Макар и с недостатъчна финансова обезпеченост, от тогава започна да функционира градският младежки клуб като организационна форма за културно-масова работа. Изключително внимание се отделяше за организирането на интересен и разнообразен живот в градски мащаб. Традиционни станаха младежките вечери по случай Първа пролет, изпращане на донаторници, вечер на войнишката майка, трудови ритуали, карнавални шествия, водни и спортни празници и други.

През този период започна възста

новяването на бригадирската традиция. Създаден бе бригадирски лагер в бившата консервна фабрика и всяка година се организираха окръжни и градски средношколски бригади. За всички тези прояви на градската комсомолска организация, за нейното организационно укрепване, завоювания авторитет в учението и труда, тя бе награждена от ЦК на ДКМС със знаме в чест на 25-годишния юбилей на социалистическата революция в България.

Този период съвпада и с едно голямо събитие от организационен и

политически характер — подмяната на комсомолските билети — събитие, което внесе нов импулс в дейността на комсомолските дружества.

Излизането на Тезисите на др. Тодор Живков и решенията на ЦК на БКП за подобряване работата с младежта и Комсомола създадоха нови предпоставки за издигане нивото на организационната работа и за повишаване самочувствието на българската младеж като творец и съзидател на развитото социалистическо общество.

Тезисите на ЦК на БКП — повратен момент в работата с младежта

ЕНЧО ТОНЧЕВ РАЦОВ

първи секретар на ГК на ДКМС от 1970 до 1973 година

Важно събитие в живота на Димитровския Комсомол през този период бяха подготовката и чествването на 60-годишнината от създаването на съюза, провеждането на Втория фестивал на дружбата между българската и съветската младеж и Десетия световен фестивал на младежта и студентите в Берлин. Още един път бяха демонстрирани зрелостта на Димитровския Комсомол, дълбоката му вяност към идеите на нашата славна комунистическа партия, интернационализма на българската младеж, солидарността и с международното комунистическо и работническо движение, подкрепата и на всички народи, борещи се за свобода и независимост.

Постигнатите победи, величествените предначертания на Партията на нейния Десети конгрес изпълниха младежките сърца с радост и гордост. Бащинските грижи на партията към младежта намериха най-ярък израз в Тезисите за ра-

бота с младежта и Комсомола. Животът напълно потвърди огромната неизмерима сила на този забележителен партийен документ. Той доказва, че това е комплексна, научно обоснована програма, която по своята същност и значение представлява по-нататъшно обогатяване на Ленинските постановки за работа на партията с младежта при конкретните наши условия.

С чувство на удовлетворение можем да кажем, че Комсомолът по-

умело и целенасочено разпали тровите пориви на младежта в социалистическото строителство, чейто се утвърди като главен организатор на техническото и научно творчество, на патриотичното възпитание, на военно-техническата и предказармена подготовка на младежта. Обогастиха се формите и методите на марксистко-ленинското възпитание на подрастващите. Успешно се внедри системата на комсомолските символи и ритуали. Различните комсомолски дейности се съобразяваха с условията, при които живеят и работят младите хора, с техните възрастови и психологически особености. Всичко това повиши ролята на Комсомола в обществото и неговото влияние сред младото поколение, даде още по-голям тласък на творческата инициатива и самодейността на комсомолските дружества и организации.

По-машабни и значими мероприятия, проведени през периода 1970/1973 година бяха:

— Подготвената и проведена в района на „Горски кът“ среща на трите поколения под прякото ръководство и непосредствена помощ на тогавашния първи секретар на ГК на БКП Ради Йорданов;

— Ежегодно се провеждаха прег

леди на ТНТМ. Организационно се укрепи градският клуб за ТНТМ с председател инж. Стефан Яковчев. По време на прегледите се провеждаха състезания по професии;

— Младежният клуб се оглави от др. Николина Бобчева. Можехме по-добре да подготвяме и осъществяваме мероприятия с по-висока идейна и естетическа стойност.

Работехме за утвърждаването на Кремиковската инициатива „Да овладеем майсторството и достигнем резултатите на челника в труда и учението“. Отклик на тази инициатива стана Русенският почин „Всеки младеж — рационализатор на своето работно място“. Тези инициативи позволяваха във всеки младежки отряд, във всеки отрасъл, във всяка бригада и професия да има ясен и достъпен критерий — примерът на първенците.

Цялата организаторска работа в нашия съюз през този период беше насочена към изпълнение на главната задача, поставена в Тезисите на ЦК на БКП „За работа с младежта и Комсомола“ — осъществяване на поврат в работата с младежта. С упорития си труд и младежка всеотдайност за осъществяването и допринасяха десетките комсомолски активисти от нашата градска организация.

Изграден съвет на секретарите на ДКМС

ВЕЛИКО СТАНЧЕВ

В края на 1970 година се изгради аграрно-промишлените комплекси като нова форма на организация на селското стопанство. На тази основа беше изградена партийната, профсъюзната и комсомолската структура.

От 1 февруари 1971 година се създаде Съвет на секретарите на ДКМС. В състава на съвета влиза-

ха секретарите на 6 общински комсомолски организации: Ценово със секретар Петър Ангелов, Новград със секретар Илияна Тодорова, Караманово със секретар Ангел Борисов, Копривец със секретар Костадин Костадинов, ДЗС — Бяла със секретар Борис Янков и Босилковци със секретар Николай Станев. За председател на Съвета на ком

сомолските секретари бях избран аз. В този състав Съвета ръководеше 850 комсомолци от трудовата младеж, организирани в 13 дружества.

Основните задачи, които стояха пред новозградения Съвет на секретарите се свеждаха до следното:

1. По-нататъшно идейно-политическо и организационно укрепване на комсомолските дружества.

2. Пълна мобилизация на силите на младежите и девойките за предсрочно и качествено извършване на селскостопанските задачи, за изпълнение и преизпълнение на плановете на производствените единици.

3. Създаване и организационно укрепване на клубовете за ТНТМ, организиране на изложби и състезания по професии, участие в окръжните и националните прегледи на ТНТМ.

4. Разширяване на съществуващата и създаване на нова база за пълноценно оползотворяване свободното време на младежите и девойките.

5. И на последно място, изпълнение на задачите, поставени пред комсомолските дружества и организации от Тезисите на ЦК на БКП и лично от др. Тодор Живков за работа с младежта и Комсомола.

Съветът на секретарите на ДКМС просъществува до 1973 година, когато се проведе комсомолска конференция и стана сливане на Съвета на секретарите с градската комсомолска организация. Изгради се по същество нов градски комитет с ранг на районен, който обедини работническата, селската и учащата се младеж. Общинските комсомолски организации се за

пазиха и преминаха на пряко подчинение на ГК на ДКМС в Бяла.

През този период ЦК на ДКМС взе решение за извършване на преглед за преустройството на комсо

молските дружества и организации в духа на изискванията на Тезисите на ЦК на БКП. В резултат на създадената много добра организация, прегледът приключи успешно. Засили се бригадирското движение в района, създаде се постоянна база в Кепривец, Босилкозци, Караманово, Новград и ДЗС — Бяла. За командири на бригадите се изпращаха най-изявените комсомолски работници от щатния апарат на ГК на ДКМС. Специално внимание се отделяше на военно-патриотичното възпитание на младежите и девойките. Много добре работеше радио клубът с всеотдайния му ръководител Борис Анчев. Подобри се работата и на авто-мото клуба, който разшири своята база. За пръв път Бяла стана домакин на републикански кръг по мотокрос. Активизира работата си и стрелковият клуб.

Ръст бележи и културно-масовата работа в комсомолските дружества и организации.

Формиране на младежкия дял в социално-икономическото развитие на общината

КРЪСТЮ ЖИВКОВ КРЪСТЕВ
първи секретар на ГК на ДКМС и ОБК на ДКМС
от 1975 до 1980 година

На основата на натрупания опит в преустройството на работата в градската комсомолска организация в изпълнение на решенията на XI и XII конгреси на БКП и XII и XIII конгреси на ДКМС, Националната партийна конференция и Писмото на др. Тодор Живков до ЦК на ДКМС, градският комитет постави конкретни задачи за мобилизиране на младежкия труд и творчество за изпълнение на плана за шестата и седмата петилетки, за възпитанието на строителите на развитото социалистическо общество.

Всяка година в градската, а в последствие на общинската, комсомолска организация се формира и отчетна младежки дял в социално-икономическото развитие на общината.

Социалистическото съревнование между младежките производствени единици и комсомолските дружества се е водило под девизите: „Да овладеем майсторството и достигнем резултатите на челниците в труда и учението“, „Девет ударни десетдневки за достойна среща на XI конгрес на БКП“, „За себе си и за онзи момък“, „Днес творци в учението — утре първенци в труда и науката“, „Младежки труд, учение и творчество — за високо качество и ефективност“, „100 ударни дни на всеотдаен труд за достойна среща на Националната партийна конференция и 100 години от освобождението на България от осман

ско иго“. В челните редици през този период на градската и окръжната комсомолски организации са младежкия цех № 4 с ръководител Михаил Панайотов, МПЕ „стругар“ с ръководител Енчо Йорданов, МПЕ „монтъори“ с ръководител Минчо Аспарухов, и трите от МЗ „Модул“, МПЕ „XI конгрес“ и „Ю. Гагарин“ при цех „Печатни платки“, МПЕ от завод „Латекс“ и др. Високите трудови успехи на младежките производствени единици и комсомолските дружества в изпълнение на младежкия дял са плод на създадената добра организация на труда, на здравия психологически климат, на израстването на младежките колективи като боеспособни младежки колективи.

В своята работа ГК на ДКМС отдели особено внимание на възпитанието на младежите и девойките в духа на традициите на работническата класа, за всеотдайното им

включване в производството на материални блага. Разшири се участието на младежта в движението за ТНТМ. Градската комсомолска организация бе удостоена два пъти с вимпел за участието и в окръжни изложби на ТНТМ.

Организаторската и политическата работа на комсомолската организация бе насочена към изпълнение на главната задача, поставена в програмата на БКП: „Да възпитаваме младите хора в комунистически дух, в дух на пролетарски интернационализъм и социалистически патриотизъм, активно да участвуваме във формирането на жизнерадостно, трудолюбиво, трезво, физически и нравствено здраво поколение.“ Увеличи се обхватът на младежите в политическата учебна година, повиши се ролята на просветните събрания, подобри се съвместната работа с активните борци против фашизма и капитализма при тържествено връчване на комсомолски билети, срещи на поколенията и др. Активно бе участието на младежта в спортния многобой „Родина“ и културния живот на града. Изгради се младежка камер

на сцена, кръжоци по художествено слово, изобразително изкуство и т. н. Проведени са четири карнавала „Майски дъжд от смях“. През този период с помощта на Координационния съвет за работа с младежта и Комсомола при ГК на БКП се подобри младежката база: оборудва се закрито стрелбище, реконструираха се радиоклуба и младежкия дом, изгради се лека спортна база.

Градската комсомолска организация укрепна организационно. Все повече се насити със съдържание живота на комсомолските дружества. Те откликваха организирано на всички почини и инициативи. Разгърна се вътрешно-съюзната демонстрация при обсъждането на различни въпроси.

Включвайки се в социалистическото съревнование, комсомолските дружества и организации още по-пълно способстваха за разкриване на резервите, за по-пълно изпълняване възможностите на колективите за създаване на образцова организация на труда и учението, за успешно изпълнение на задачите през шестата и седмата петилетки.

СПРАВКА

за числения състав на беленската комсомолска организация

№	Комитет	година	брой на член.	дружества	органи зации
1.	ГК на ДКМС	1958-61	654	21	—
2.	ГК на ДКМС	1965	834	32	—
3.	ГК на ДКМС	1971	1593	42	5
4.	СС на ДКМС	1971	1180	18	6
5.	ГК на ДКМС	1972	1200	45	5
6.	СС на ДКМС	1972	1200	20	6
7.	ГК на ДКМС с Ценово	1973	2771	87	12
8.	ГК на ДКМС	1974	2912	85	12
9.	ГК на ДКМС	1975	2947	85	12
10.	ГК на ДКМС без Цен.	1976	1887	60	8
11.	ГК на ДКМС	1977	1918	61	7
12.	ГК на ДКМС	1978	1942	63	11
13.	ОбК на сел. с-ма Бяла	1979	2491	85	11
14.	ОбК на ДКМС	1980	2496	86	11
15.	ОбК на ДКМС	1981	2614	93	11
16.	ОбК на ДКМС	1982	2725	89	11
17.	ОбК на ДКМС	1983	2750	89	11

Работниците на ОбК на ДКМ С през декември 1982 год.

Награди на комсомолската организация

1. Знаме на трудовата слава.
2. Орден „Червено знаме на труда“ 1983 година

Съдържание

1. Бъдещето е за хора мислещи, знаещи и можещи	3
2. Програма на тържествените мероприятия	5
3. Всяко време ражда своите герои	6
4. Трудовото ежедневие на беленската младеж в дните пред юбилея	7
5. Революционни явкѝ	12
6. Откриване паметна плоча	15
7. Тържествен пленум	17
8. Доклад „60 години комсомолска организация в град Бяла“, изнесен на тържествения пленум	20
9. Ветераните разказват	29
10. Справка за числения състав	57
11. Награди на комсомолската организация	58

Редактор: Ана ПАЧАЛИЕВА

Събр. материалите: Веселина КОЛЕВА Техн. редактор: Иван СЕВЕРНЯШКИ

Художник: Илия ПАНОВ

Фотограф: Коста ЧОЛАКОВ

Коректор: Мария ДЯНКОВА

ДП „Дунав“ — цех Бяла

Тираж — 1000

Безплатно

